

# آزمون ۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

## دوازدهم انسانی

| نام درس          | معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند. |      |      |      |      | این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید<br>شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟ |
|------------------|--|------|------|------|------|---|
|                  | ۴۰۰۰   | ۴۷۵۰ | ۵۵۰۰ | ۶۲۵۰ | ۷۰۰۰ |   |
| ریاضی و آمار     | ۱  | ۲    | ۳    | ۴    | ۶    |   |
| علوم و فنون ادبی | ۱  | ۲    | ۴    | ۵    | ۷    |   |
| جامعه‌شناسی      | ۲  | ۳    | ۵    | ۶    | ۷    |   |
| روان‌شناسی       | ۲  | ۳    | ۵    | ۶    | ۸    |   |
| عربی، زبان قرآن  | ۱  | ۲    | ۳    | ۵    | ۷    |   |
| فلسفه یازدهم     | ۱  | ۲    | ۴    | ۶    | ۷    |   |
| اقتصاد           | ۱  | ۲    | ۵    | ۶    | ۷    |   |

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

| ردیف | مواد امتحانی         | وضعیت پاسخ‌گویی | تعداد سؤال | از شماره | تا شماره | مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه) |
|------|----------------------|-----------------|------------|----------|----------|--------------------------|
| ۱    | ریاضی و آمار (۲)     | اجباری          | ۱۰         | ۱        | ۱۰       | ۱۵                       |
| ۲    | علوم و فنون ادبی (۲) | اجباری          | ۱۰         | ۱۱       | ۲۰       | ۱۵                       |
| ۳    | علوم و فنون ادبی (۱) | اجباری          | ۱۰         | ۲۱       | ۳۰       | ۱۵                       |
| ۴    | جامعه‌شناسی (۲)      | اجباری          | ۱۰         | ۳۱       | ۴۰       | ۱۰                       |
| ۵    | روان‌شناسی           | اجباری          | ۱۰         | ۴۱       | ۵۰       | ۱۰                       |
| ۶    | عربی، زبان قرآن (۲)  | اجباری          | ۱۰         | ۵۱       | ۶۰       | ۱۰                       |
| ۷    | عربی، زبان قرآن (۱)  | اجباری          | ۱۰         | ۶۱       | ۷۰       | ۱۰                       |
| ۸    | فلسفه یازدهم         | اجباری          | ۱۰         | ۷۱       | ۸۰       | ۱۰                       |
| ۹    | اقتصاد               | اجباری          | ۱۰         | ۸۱       | ۹۰       | ۱۰                       |

# پدید آورندگان آزمون

## طراحان به ترتیب حروف الفبا

| نام درس          | نام طراحان   |
|------------------|--|
| ریاضی و آمار     | محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم تونزده جانی، محمدعلی جلالی، آروین حسینی، محمد حمیدی، امیر زراندوز، کورش شاهمنصوریان، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان |
| علوم و فنون ادبی | عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، محمدمامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان‌کیا، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی  |
| جامعه‌شناسی      | زینب آذری، امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی   |
| روان‌شناسی       | حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، محمد صمدی زاداسفنگره، مهسا عفتی   |
| عربی زبان قرآن   | محمود بادربین، امیرحسین پورخنجر، محمد جهان‌بین، امیرحسین شکوری، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قاندامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان  |
| فلسفه و منطق     | حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری   |
| اقتصاد           | نسرین جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان  |

## گزینشگران و ویراستاران

| نام درس          | گزینشگر                         | مسئول درس                       | ویراستار                                       | مستندسازی   |
|------------------|---------------------------------|---------------------------------|--|-------------|
| ریاضی و آمار     | محمد بحیرایی                    | محمد بحیرایی                    | ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، آروین حسینی | الهه شهبازی |
| علوم و فنون ادبی | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | یاسین مهدیان                                   | فریبا رئوفی |
| جامعه‌شناسی      | مائده مؤمنی                     | مائده مؤمنی                     | فاطمه صفری، کوثر شاه‌حسینی                     | زهره قموشی  |
| عربی زبان قرآن   | احسان کلاته‌عربی                | سید محمدعلی مرتضوی              | درویشعلی ابراهیمی                              | لیلا ایزدی  |
| فلسفه و منطق     | سبا جعفرزاده صابری              | سبا جعفرزاده صابری              | فرهاد علی‌نژاد                                 | زهره قموشی  |
| اقتصاد           | مهدی ضیائی                      | سارا شریفی                      | فاطمه صفری                                     | ستایش محمدی |
| روان‌شناسی       | مهسا عفتی                       | مهسا عفتی                       | محمد صمدی زاداسفنگره                           | ستایش محمدی |

## گروه فنی و تولید

|                    |  |
|--------------------|--|
| مدیر گروه          | سید محمدعلی مرتضوی                         |
| مسئول دفترچه       | فاطمه منصورخاکی                            |
| گروه مستندسازی     | مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی |
| حروفچین و صفحه‌آرا | مهشید ابوالحسنی                            |
| ناظر چاپ           | حمید عباسی                                 |

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی  
(استدلال ریاضی)  
تابع  
(توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی)  
صفحه‌های ۱۲ تا ۳۳

۱- عبارت کلامی «مجموع مکعب‌های دو عدد از معکوس مجموع دو عدد بزرگتر است.» به زبان ریاضی کدام است؟

$$(x+y)^3 > \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \quad (۴) \quad (x+y)^3 > \frac{1}{x+y} \quad (۳) \quad x^3 + y^3 > \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \quad (۲) \quad x^3 + y^3 > \frac{1}{x+y} \quad (۱)$$

۲- نتیجه کدام استدلال، همواره درست نیست؟

اگر دو خط بر هم عمود باشند آن‌گاه زاویه‌بین آنها  $90^\circ$  است.  
(۲) خط  $L$  بر خط  $d$  عمود است.  
∴ زاویه‌بین  $L$  و  $d$  برابر  $90^\circ$  است.

$$x < 0 \Rightarrow x^y < 0 \quad (۱) \\ -2 < 0 \\ \therefore (-2)^y < 0$$

$$x^2 = y^2 \Rightarrow x = \pm y \\ (2m-1)^2 = m^2 \quad (۴) \\ m = \frac{1}{3} \text{ یا } ۱ \quad \therefore$$

( $x+y$ ) زوج است  $\Rightarrow (x, y)$  فرد هستند  
(۳)  $x+y=200$   
∴  $x$  و  $y$  فرد هستند

۳- به جای اثبات گزاره « $a \geq b \Rightarrow a^5 \geq b^5$ » به کمک عکس نقیض شرطی کدام گزاره را اثبات کنیم؟

$$a \leq b \Rightarrow a^5 \leq b^5 \quad (۴) \quad a < b \Rightarrow a^5 < b^5 \quad (۳) \quad a^5 \leq b^5 \Rightarrow a \leq b \quad (۲) \quad a^5 < b^5 \Rightarrow a < b \quad (۱)$$

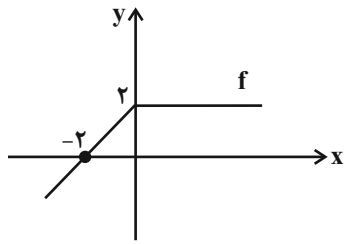
۴- اگر تابع  $f(x) = \frac{Ax^3 + Bx + C}{x^2 + 1} + \frac{x + D}{x^2 + 1}$  همانی باشد، حاصل  $A + B + C + D$  همواره کدام است؟

$$-2 \quad (۴) \quad -1 \quad (۳) \quad 2 \quad (۲) \quad 1 \quad (۱)$$

۵- در تابع ثابت  $f$  می‌دانیم  $f(4) + f(1) = 5$  مقدار  $f(\sqrt{3})$  کدام است؟

$$4/5 \quad (۴) \quad 5 \quad (۳) \quad 2/5 \quad (۲) \quad 1 \quad (۱)$$

۶- با توجه به نمودار تابع  $f$ ، مقدار  $f(3) + f(-1)$  کدام است؟



۴ (۲)

۶ (۱)

۳ (۴)

-۲ (۳)

۷- اگر  $f(x) = (2m+4)x + n - 3$  تابع ثابت و  $g(x) = (n-6)x + k + 4$  تابع همانی باشد؛ مقدار  $\frac{f(3) - g(-2)}{n + 2m}$  کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۸- اگر تابع  $f(x) = (m+3)x^2 + nx + k - 6$  همانی باشد، به ازای کدام مقدار  $t$  تابع  $g(x) = \{(m+1, k-2), (t, n+3)\}$  یک تابع ثابت یک عضوی

است؟

-۲ (۴)

-۱ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۹- اگر  $f(x) = \begin{cases} mx^2 + 2n & , x \geq 4 \\ 2mx + n - 3 & , -1 \leq x \leq 4 \\ x + 2n - m & , x \leq -1 \end{cases}$  یک تابع باشد، حاصل  $2m + 2n$  کدام است؟

-۴ (۴)

$\frac{13}{7}$  (۳)

۴ (۲)

$-\frac{13}{7}$  (۱)

۱۰- رابطه  $f(x) = \begin{cases} 3kx + 2 & , x \geq 4 \\ \frac{k}{4}x - 1 & , x \leq 4 \end{cases}$  یک تابع دو ضابطه‌ای است. مقدار  $f(-1)$  کدام است؟

$-\frac{41}{44}$  (۴)

$-\frac{3}{11}$  (۳)

$-\frac{1}{11}$  (۲)

$-\frac{13}{44}$  (۱)



**علوم و فنون ادبی (۲)**

**پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.**

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فصل دوم (درس‌های ۴ تا ۶)  
+ کارگاه تحلیل فصل دوم  
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

۱۱- در عبارت زیر از چشم‌انداز سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، چند نادرستی وجود دارد؟

«نثر فنی کم‌کم در اوایل قرن هشتم ضعیف می‌شود و در همین قرن با سیطره خاندان چنگیز بر ایران از میان می‌رود، تا آن‌جا که نثر مصنوع در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. در قرن ششم نیز چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند.»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۲- کدام گزینه در رابطه با اوضاع نثر در قرن‌های هفتم تا نهم نادرست است؟

- (۱) ضعف و سستی در ساخت دستوری جملات ایجاد شد و صنایع ادبی جای تعمق و تفکر را گرفت.
- (۲) در این دوره، به علت نبودن فضلا و استادان، از صحت مطالب علمی کاسته شد و نویسندگان کتاب‌های مصنوع و متکلف، بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند.
- (۳) یکی از جریان‌های این دوره، ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول است که ماندگار شد و کتب مختلفی مثل بابرنامه و محاکمه‌اللتین به ترکی نوشته شد.
- (۴) ازدست‌رفتن اصالت مدعیان عرفان، درسی‌کردن عرفان و پیچیده جلوه‌دادن مفاهیم آن، مرتبط با این دوره است و در نتیجه کتاب مهمی در این زمینه نوشته نشد.

۱۳- از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن است؛ این ویژگی در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- (۱) طره شاهد دنیا همه بند است و فریب
- (۲) مظهر لطف ازل روشنی چشم امل
- (۳) از هر جفات بوی وفايي همی دمد
- (۴) از آن جان تو لختی خون فسرده

۱۴- در کدام بیت، آرایه «مجاز» مشهود است؟

- (۱) که پور فریدون نیای من است
- (۲) وگر در قبض انگشتان همی پولاد چینی را
- (۳) لفظ چون از بیت خود بیرون نشست
- (۴) نه آبروی که گر خون دل بخواهی ریخت

۱۵- در کدام گزینه، مجاز به علاقه شباهت دیده می‌شود؟

- (۱) تا سراسیمه آن طره پیچان نشوی
- (۲) پس از هلاک به خاکم بیا که می‌ترسم
- (۳) دردا که کشت ما را شیرین‌لبی که می‌گفت
- (۴) نه همین لاله به دل داغ تو دارد ای گل

- (۱) آگه از حالت هر بی‌سروسامان نشوی
- (۲) علی الصباح جزا عذرخواه من باشی
- (۳) من داده‌ام به عیسی انفاس جان‌فزا را
- (۴) داغ سودای رخت بر جگری نیست که نیست

۱۶- کدام بیت بیشترین مجاز را دارد؟

- |   |   |
|---|---|
| ۱) آب و رنگی کز چمن می‌بینم اکنون دور نیست  | گر بگویم نیست فصل گل، مگر فصل خزان        |
| ۲) در چمن بر سر خاکم گذری کن صنما           | که من مرده دیروز، شوم زنده فردا           |
| ۳) گفتم از تو بر دلم هر دم کم از صد غم مباد | زیر لب خندید و گفتا: بیش باد و کم مباد    |
| ۴) عالمی در گفت‌وگوی «اوحدی» زان رفته‌اند   | کو شب و روز اندرین عالم، به گفت‌وگوی توست |

۱۷- کدام بیت فاقد مجاز است؟

- |  |                                       |
|--|---------------------------------------|
| ۱) خوردیم زخم‌ها که نه خون آمد و نه آه       | وه این چه نیش بود که تا استخوان برفت  |
| ۲) دلم صد بار می‌گوید که چشم از فتنه برهم نه | دگر ره دیده می‌افتد بر آن بالای فتنام |
| ۳) برآشفتم عابد که خاموش باش                 | تو مرد زبان نیستی، گوش باش            |
| ۴) دفتر فکرت بشوی گفته سعدی بگوی             | دامن گوهر بیار بر سر مجلس بیار        |

۱۸- وزن کدام بیت از تکرار الگوی هجایی مقابل به وجود آمده است؟ (U --- U --- U --- U ---)

- |                                      |                                    |
|--------------------------------------|------------------------------------|
| ۱) نشاید که خوبان به صحرا روند       | همه کس شناسند و هر جا روند         |
| ۲) مدامم مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت | خرابم می‌کند هر دم فریب چشم جادویت |
| ۳) ز کوی مغان رخ مگردان که آن جا     | فروشند مفتاح مشکل‌کشایی            |
| ۴) سحر بلبیل حکایت با صبا کرد        | که عشق روی گل با ما چه‌ها کرد      |

۱۹- وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

- |  |
|--|
| ۱) مرا طبع از این نوع خواهان نبود: (فعولن فعولن فعولن فعل)             |
| ۲) عشق غالب شد و از گوشه‌نشینان صلاح: (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن)     |
| ۳) منم یا رب در این دولت که روی یار می‌بینم: (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن) |
| ۴) سود بازرگان دریا بی‌خطر ممکن نگرده: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) |

۲۰- مخاطب یا موضوع کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- |  |  |
|--|--|
| ۱) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان | چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتی‌بان |
| ۲) ای همه هستی ز تو پیدا شده                 | خاک ضعیف از تو توانا شده                     |
| ۳) محمد کآفرینش هست خاکش                     | هزاران آفرین بر جان پاکش                     |
| ۴) چو عزمش برآهیخت شمشیر بیم                 | به معجز میان قمر زد دو نیم                   |

فصل دوم (درس‌های ۴ تا ۶)  
+ کارگاه تحلیل فصل دوم  
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- هریک از عبارات زیر به ترتیب، به کدام یک از گروه‌های زبان‌های ایرانی تعلق دارد؟

- آثار برجمانده از این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.

- با کنارگذاشتن برخی صدهای زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت.

- یکی از زیرگروه‌های این زبان، زبان پهلوی است.

(۱) فارسی باستان - فارسی دری - فارسی میانه

(۳) فارسی میانه - فارسی دری - فارسی نو

(۲) فارسی دری - فارسی باستان - فارسی میانه

(۴) فارسی باستان - فارسی میانه - فارسی دری

۲۲- همه موارد در رابطه با شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم «کاملاً» درست است؛ به جز:

(۱) شعر فارسی در این دوره به دست رودکی که لقب او «پدر شعر فارسی» است، بنیاد نهاده شد و رایج‌ترین انواع شعر، مدحی، غنایی و حماسی بود.

(۲) توجه شاعران این دوره فقط به واقعیت بیرونی است و آن‌ها می‌کوشند تا فکر و زبان شعر ساده باشد و فکر خود را همان‌گونه که به خاطرشان می‌رسد، بیان کنند.

(۳) به وجود آمدن شعر حکمی و اندرزی، مربوط به همین دوره است، اما پختگی آن مربوط به دوره سلجوقیان است و آوردن موعظه در شعر از آغاز قرن چهارم معمول گردید.

(۴) در این دوره کسایب اولین کسی بود که در باب موعظه، قصیده تمام و کمال سرود و ناصر خسرو راه او را ادامه داد.

۲۳- مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران در کدام قرن بوده است و همچنین شعر غنایی به همت کدام دو شاعر استحکام و قوت یافت؟

(۱) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم - عنصری و ناصر خسرو

(۲) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم - رودکی و شهید بلخی

(۳) قرن سوم و نیمه اول قرن چهارم - عنصری و ناصر خسرو

(۴) قرن سوم و نیمه اول قرن چهارم - رودکی و شهید بلخی

۲۴- مصراع اول کدام بیت دارای سجع متوازی و مصراع دوم آن دارای ادات تشبیه است؟

(۱) ای آفتاب اندر نظر تاریک و دلگیر و شرر

آن را که دید او آن قمر در خوبی و حسن و بها

(۲) ای چشم جان را توتیا آخر کجا رفتی بیا

تا آب رحمت برزند از صحن آتشدان ما

(۳) باغ پر از نعمت من گلین با زینت من

هیچ ندید و نبود چون تو بهاری صنما

(۴) از گلشکر مقصود ما لطف حق است و بود ما

ای بود ما آهن صفت و ای لطف حق آهن‌ربا

۲۵- در کدام گزینه، سجع متوازی یافت نمی‌شود؟

(۱) نیکبخت آن که خورد و کشت و بدبخت آن که مرد و هشت.

(۲) لذت انگور، بیوه داند نه خداوند میوه.

(۳) هر که بر زیردستان نبخشاید به جور زیردستان گرفتار آید.

(۴) عنفوان شبایم غالب آمدی و هوا و هوس طالب.

۲۶- نوع سجع در کدام گزینه با عبارت زیر یکسان است؟

«آن سودا چون سایه نوروژ سازنده است و این بیاض چون آفتاب تموزی سوزنده»

- (۱) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل است.
- (۲) وقتی از اوقات با جمعی از آزادگان در بلاد آذربایگان می‌گشتیم و بر حمرای هر چمن و خضرای هر دمن می‌گذشتیم.
- (۳) چه عزیز است او که تو او را خواهی ور بگریزد او را در راه آری.
- (۴) فلان را کرم بی‌شمار است و هنر بی‌حساب؛ دارای عزمی است متین و طبعی کریم.

۲۷- در بیت زیر، به ترتیب، چند هجای کشیده و بلند وجود دارد؟

«چه کند بنده که بر جور تحمل نکند      دل اگر تنگ شود مهر تبدل نکند»

- |          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|
| (۱) ۱۲-۳ | (۲) ۱۱-۲ | (۳) ۱۱-۳ | (۴) ۱۲-۲ |
|----------|----------|----------|----------|

۲۸- وزن کدام مصراع با نظم هجایی (U--U--U--U) مطابقت دارد؟

- (۱) تو را دشمنی با من از بهر چیست
- (۲) که گفت آن روی شهرآرای بنمای
- (۳) آتشی دارم که می‌سوزد وجود
- (۴) دریغت نیاید به هر کس نمایی

۲۹- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح.
- (۲) از شبیخون مرگ برحذر بودن شرط است و از تنهایی گور یادآوردن شرع.
- (۳) هر که به تأدیب دنیا راه صواب نگیرد، به تعذیب عقبی گرفتار آید.
- (۴) الهی شکر که دوستانم عاقل‌اند و دشمنانم احمق.

۳۰- کدام بیت با عبارت زیر قرابت مفهومی دارد؟

«ظاهر درویشی جامه زنده است و موی سترده و حقیقت آن، دل زنده و نفس مرده.»

- |   |                                  |
|---|----------------------------------|
| (۱) حافظ به خود نیوشید این خرقه می‌آلود | ای شیخ پاک‌دامن معذور دار ما را  |
| (۲) گرچه باطن هم ندارم اهل ظاهر نیستم   | قصد قربت می‌کنم هرچند طاهر نیستم |
| (۳) تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین          | دیو آدم را نبیند جز که طین       |
| (۴) او به ظاهر واعظ احکام بود           | لیک در باطن صفیر و دام بود       |





جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فرهنگ جهانی  
(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)  
فرهنگ معاصر غرب و  
نظام نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،  
چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)  
صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۳۱- کدام گزینه در دین اسلام مطرح نیست؟

- ۱) انسان در این دین موجودی مختار، مسئول و خلیفه خداوند در زمین است.
- ۲) مسئولیت انسان، آبادکردن این جهان است و موظف است که از فساد در آن بپرهیزد.
- ۳) شقاوت انسان در فراموشی حقیقت الهی خود و دیگر موجودات است.
- ۴) انسان در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

۳۲- چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- فرعون، نفس‌پرستی خویش را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کرد.
- سکولاریسم آشکار باعث پیدایش پروتستانتیسم شده است.
- اروپا در چهار قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که به آن فرهنگ غرب می‌گویند.
- اومانیسم در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز یافته است.

۱) ۲      ۲) ۳      ۳) ۴      ۴) ۱

۳۳- عبارات «لزوم عبور از محدودیت‌های دنیوی و این‌جهانی آدمی» و «انسان به‌عنوان برترین آیت و نشانه خداوند سبحان»، به‌ترتیب، مربوط به کدام

فرهنگ می‌شوند؟

۱) خلافت - انبیا      ۲) انبیا - خلافت      ۳) دینی اسلام - قرآنی      ۴) خلافت - دینی اسلام

۳۴- به‌ترتیب، عبارات زیر را از حیث درست یا نادرست بودن بررسی کنید.

- استبداد قومی هویتی اسلامی داشت، اما به دلیل اینکه پشتوانه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلام دوری می‌کرد.
- نخبگان کشورهای اسلامی برای مقابله با استعمار در زمان انقلاب اسلامی، از مکاتب و روش‌های غربی استفاده می‌کردند.
- دولت‌های استعماری غربی با تکیه بر قدرت سیاسی و فرهنگی خود، بیشتر سیاستمداران جوامع اسلامی را مغلوب ساختند.

۱) غ - ص - ص      ۲) غ - غ - غ      ۳) ص - غ - ص      ۴) غ - غ - ص

۳۵- پاسخ پرسش‌های زیر به‌ترتیب کدام است؟

- در فرهنگ دینی، آبادی دنیا چگونه است؟
- تمرکز ادبیات مدرن بر چه چیزی است؟
- مبنای حقوق بشر چیست؟

- ۱) هدف مستقلی نیست و در جهت خدمت به اهداف معنوی است. - حالات روانی انسان‌ها در زندگی روزمره - فطرت الهی و معنوی انسان‌ها
- ۲) کنشگران هنجارها و رفتارهای دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند. - تأکید بر بعد جسمانی انسان - تفکرات اومانیستی
- ۳) هدف مستقلی نیست و در جهت خدمت به اهداف معنوی است. - حالات روانی انسان‌ها در زندگی روزمره - تفکرات اومانیستی
- ۴) کنشگران هنجارها و رفتارهای دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند. - تأکید بر بعد جسمانی انسان - فطرت الهی انسان



۳۶- کدام گزینه مراحل گسترش فرهنگ اسلامی را به درستی بیان کرده است؟

- ۱) قبل از ظهور اسلام، شبه جزیره عربستان، فرهنگ جاهلی قبیله‌ای داشت. - فرهنگ اسلام به دلیل قدرت و غنای خود، نیروهای مهاجم را در درون خود هضم و جذب می‌کرد. - رسول خدا (ص) پیش از رحلت، نامه‌های دعوت به دین خدا را برای امپراتوری‌های ایران و روم فرستاده بود.
- ۲) در عصر نبوی ارزش‌ها بر اساس روابط عشیره‌ای شکل گرفت. - رسول خدا (ص) پس از ۱۳ سال حکومت اسلامی را تشکیل داد. - در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام به مدینه آمدند.
- ۳) خداوند سبحان، پیامبر خود را با آیات روشنگر برای تبلیغ توحید فرستاد. - رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیره عربستان را از بین برد. - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان مانع از آشکار شدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی می‌شد.
- ۴) عقاید اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی از مرزهای جوامع مختلف عبور کرد. - عصر نبوی از زمان پیامبر آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت. - در دوران خلافت، جنوب شرقی شبه جزیره عربستان تحت تأثیر شاهنشاهی ایران بود.

۳۷- به ترتیب پاسخ سوالات زیر کدام است؟

- عامل گسترش فلسفه‌های روشنگری چه بود؟

- آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری، مربوط به کدام سطح از پیامدهای تحریف مسیحیت در قرون وسطی است؟

- ۱) دنیاگرایی رایج در سطح زندگی مردم - زندگی و عمل
- ۲) حذف پوشش دینی و بازگشت به فرهنگ یونان و روم باستان - زندگی و عمل
- ۳) دنیاگرایی رایج در سطح زندگی مردم - اندیشه و نظر
- ۴) حذف پوشش دینی و بازگشت به فرهنگ یونان و روم باستان - اندیشه و نظر

۳۸- در رابطه با جنبه ملکی و ملکوتی علم کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) جنبه ملکی به معنای هدایت انسان به سمت خدا و کمال حقیقی است.
- ۲) جنبه ملکی، تأمین دنیا و جنبه ملکوتی وسیله‌ای برای کمال دنیا و آخرت است.
- ۳) جنبه ملکوتی، فقط به آخرت انسان توجه دارد و دنیا را شامل نمی‌شود.
- ۴) جنبه ملکی و ملکوتی هم معنا و مکمل یکدیگرند.

۳۹- کدام موارد، به ترتیب در قرن «نوزدهم و بیستم»، «هفدهم و هجدهم» و «پایان قرن بیستم» به وجود آمده‌اند؟

- ۱) علم تجربی سکولار - گرفتار شدن در بحران معرفت‌شناختی - شکلی عقل‌گرایانه از روشنگری
- ۲) دئیسم - محدود شدن به شناخت حسی و تجربی - ناتوانی علم از داوری کردن درباره ارزش‌ها و هنجارها
- ۳) دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیوی - روشنگری همراه با شناخت عقلی - عدم امکان تشخیص خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها
- ۴) نپذیرفتن وحی - افول حس‌گرایی - سلب شدن امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها

۴۰- به ترتیب حروف الفبا کدام گزینه، جدول زیر را کامل می‌کند؟

| ب                                     | الف  | فتودالیسم | انقلاب فرانسه |
|---------------------------------------|--|-----------|---------------|
| تحول سکولاریسم عملی به سکولاریسم نظری | آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی که مستقل از اوست. | ج         | د             |

- ۱) لیبرالیسم - فلسفه روشنگری - کشاورزان اجازه جابه‌جایی و تحرک نداشتند. - ریشه در رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد که می‌خواست عملکرد خود را توجیه دینی نماید.
- ۲) سکولاریسم - نهضت‌های پروتستانی - نظام ارباب، رعیتی در غرب - اندیشه سیاسی جدیدی بود که براساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی شکل گرفت و به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی نبود، بلکه متناسب با نظام سیاسی کاملاً دنیوی بود.
- ۳) لیبرالیسم - فلسفه روشنگری - کشاورزان وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند. - ریشه در رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد.
- ۴) اومانیسم - فلسفه روشنگری - نوعی برده‌داری بود. - نخستین انقلاب لیبرال در جهان که الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری شد که پس از سه دهه سراسر جهان را فرا گرفت.



**روان‌شناسی**

**پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.**  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد  
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

۴۱- در رابطه با کودکی که برای برقراری ارتباط با دیگران به آن‌ها لبخند می‌زند، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) بروز این رفتار تقریباً مصادف با کسب مهارت بالا نگه داشتن چانه و سینه است.
- (۲) این رفتار نشان‌دهنده رشد اجتماعی کودک است.
- (۳) این رفتار پس از ویژگی ترسیدن از غریبه‌ها ظهور می‌یابد.
- (۴) این کودک بیش از ۲ ماه سن دارد.

۴۲- هر کدام از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام مورد است؟

- شاخص‌ترین جنبه رشد  
- فراحافظه

- (۱) هیجانی - یادگیری در مورد چرایی به حافظه سپردن اطلاعات
- (۲) جسمانی، حرکتی - یادگیری در مورد چرایی به حافظه سپردن اطلاعات
- (۳) هیجانی - یادگیری در مورد چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات
- (۴) جسمانی، حرکتی - یادگیری در مورد چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات

۴۳- براساس نوع پردازش، تعیین کنید که کدام شخص احتمالاً رشد شناختی بیشتری دارد؟

- (۱) امین به پدرش می‌گوید: من نمی‌توانم به راحتی بر اطلاعات مورد نظرم متمرکز شوم.
- (۲) رضا می‌گوید: بهتر است اول ماشین لباسشویی بخریم و بعد اتو؛ چون بزرگ‌تر است.
- (۳) یاسمن در صحبت با مادرش، اشاره می‌کند که اگر امروز تعطیل شد، به اقوام سر بزنیم.
- (۴) زهرا با وجود شواهد خلاف استدلالش همچنان بر آن تأکید دارد.

۴۴- فائزه تازه به سن مهدکودک رفتن رسیده و پس از چند هفته حضور، مادر فائزه از مربی مهد جوایب شرایط او می‌شود. به ترتیب هر یک از بخش‌های

مشخص‌شده در گزارش مربی مهد، اشاره به کدام یک از ابعاد رشد فائزه دارد؟

«فائزه خیلی بهتر از اکثر بچه‌ها با محیط تازه خو گرفته است. بیشتر اوقات کنار باقی بچه‌ها مشغول نقاشی کشیدن می‌شود و به نسبت روز اول راحت‌تر و با استفاده از کلمات متنوع‌تری حرف می‌زند. دیروز هم که پای یکی از دوستانش زخم شده بود، فائزه می‌توانست ناراحتی دوستش را متوجه بشود و برای کمک گرفتن سراغ من آمد.»

- (۱) هیجانی - اجتماعی - اخلاقی
- (۲) اجتماعی - شناختی - هیجانی
- (۳) هیجانی - اجتماعی - شناختی
- (۴) اجتماعی - اجتماعی - هیجانی

۴۵- انتخاب کدام رویکرد فرزندپروری مطابق آموزه‌های حدیث «الولد سید سبع سنین و عبد سبع سنین و وزیر سبع سنین» نادرست است؟

- (۱) زهرا ۱۰ سالش است و مادرش تلاش می‌کند تا عواطف و احساسات صحیح را در او رشد دهد.
- (۲) پدر سینا پس از تولد او و برای الگوی بهتری بودن، بیشتر از قبل مراقب رفتار و گفتار خود است.
- (۳) علی ۱۵ ساله است و مادرش اصرار دارد در امور روزمره زندگی از او مشورت بگیرد.
- (۴) سمیه به دبستان می‌رود و خانواده‌اش تلاش می‌کنند تا به او ارزش‌ها و زشتی‌ها را بیاموزند.

۴۶- کدام گزینه درباره رشد هویت در نوجوانی درست است؟

- (۱) پدیده‌ای است که تنها در ارتباط با خود فرد شکل می‌گیرد.
- (۲) مرزی است که میان خودخواهی و نگرانی برای دیگران جابه‌جا می‌شود.
- (۳) اغلب در بعد رفتاری انسان در اجتماع نمود می‌یابد.
- (۴) به معنای گذر از سردرگمی به سوی کشف خود است.

۴۷- در کدام گزینه، تغییرات رشدی آورده شده دوره نوجوانی تماماً کیفی و اساسی هستند؟

- (۱) سرعت تفکر - گرایش به گروه همسالان - فراحافظه - سبک پردازش مفهومی
- (۲) توجه‌گزینی - قضاوت در مورد مسائل اخلاقی - رشد اندام‌های داخلی - تحول اخلاقی و ارزشی
- (۳) جست‌وجو به دنبال تقویت حافظه - ویژگی‌های جنسی اولیه - سبک پردازش مفهومی - تفکر فرضی
- (۴) تفکر فرضی - تغییر جهت تفکر به صورت لحظه‌ای - رشد قد و وزن - سازگاری با ویژگی‌های تکلیف

۴۸- یک کودک ۶ ماهه بهنجار را برای سنجش قد و وزن به خانه بهداشت آورده‌اند، وزن این کودک را ۵ کیلو و ۴۰۰ گرم یادداشت کردند، این کودک به

احتمال زیاد در بدو تولد ... گرم وزن داشته است.

- |          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|
| ۲۷۰۰ (۴) | ۲۲۰۰ (۳) | ۲۰۰۰ (۲) | ۱۸۰۰ (۱) |
|----------|----------|----------|----------|

۴۹- کدام گزینه راجع به رشد اخلاقی درست است؟

- (۱) با رشد آن، شخص مرز خودخواهی و دگرخواهی را محکم‌تر می‌کند.
- (۲) یکی از وظایف اخلاقی، متمایز ساختن مرز میان خود و دیگری است.
- (۳) رشد قضاوت و استدلال، در استقلال یافتن از والدین نقش مهمی دارد.
- (۴) با شکل‌گیری عناصر شناختی و تبدیل آن‌ها به عقاید، رفتار اخلاقی شکل می‌گیرد.

۵۰- توصیه‌های پیشنهادی به پیامدهای تغییرات شناختی «آرمان‌گرایی نوجوانان» و «حساسیت داشتن نسبت به انتقاد دیگران» در کدام گزینه به ترتیب

بیان شده‌اند؟

- (۱) باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند. - باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت.
- (۲) باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند. - بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.
- (۳) باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود. - بهتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.

- (۴) باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود. - به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود.



عربی زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عَجَائِبُ الْمَخْلُوقَاتِ  
تَأْثِيرُ اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ عَلَى اللُّغَةِ  
الْعَرَبِيَّةِ  
درس‌های ۳ و ۴  
صفحه‌های ۳۶ تا ۶۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۵۱ - ۵۵)

۵۱- «إِذَا نَزَلَ طَيْرٌ عَلَى رَأْسِ حَيَّةِ الصَّحْرَاءِ الَّتِي وَضَعَتْ ذَنْبَهَا فِي الرِّمَالِ وَ وَقَفَتْ كَالْعَصَا، تَصِيدُهُ!»:

- (۱) هرگاه پرنده‌ای روی سر مار صحرايي که دُم در شن قرار داده و مانند عصايي ايستاده است، فرود آيد، شكارش مي‌شود!
  - (۲) اگر پرنده‌ای روی سر مار صحرا که دُم خود را داخل شن‌ها قرار داده و مانند عصا ايستاده است، فرود بيايد آن را شكار مي‌کند!
  - (۳) هرگاه پرنده‌ای بر سر مار صحرايي فرود آيد که دمش در شن‌ها فرو شده و مثل يك عصا ايستاده است، او را صيد مي‌کند!
  - (۴) اگر پرنده‌ای روی سر مار صحرا نشست که دُمش داخل شن‌ها قرار داده شده و مانند عصا ايستاده، او را شكار مي‌کند!
- ۵۲- «أَتَعْلَمُ أَنَّ هُنَاكَ سَنَجَابًا فِي هَذِهِ الْغَابَةِ يَقْفُزُ مِنْ شَجَرَةٍ إِلَى شَجَرَةٍ أُخْرَى وَ يَقْدِرُ أَنْ يَطِيرَ أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ وَ خَمْسِينَ قَدَمًا فِي قَفْزَةٍ وَاحِدَةٍ!»:

- (۱) آيا مي‌داني که در اين جنگل سنجابي وجود دارد که از درختي به درختي ديگر مي‌پرد و مي‌تواند در يك پرش بيشتري از صد و پنجاه قدم پرواز کند!
  - (۲) آيا مي‌دانستي که در اين جنگل سنجابي هست که از يك درخت به درخت ديگري مي‌پرد و قادر خواهد بود در يك بار پريدن بيشتري از صد و پنجاه قدم پرواز کند!
  - (۳) آيا مي‌داني که آنجا در جنگل يك سنجاب از درختي به درخت ديگري پرش مي‌کند و قادر است در يك جهش بيشتري از صد و پنجاه قدم بپرد!
  - (۴) آيا اطلاع داري که در آن جنگل سنجابي هست که از درختي به درختي ديگر پرش مي‌کند و مي‌تواند تنها در يك بار پريدن بيشتري از صد و پنج قدم بپرد!
- ۵۳- «هَذَا الْأَمْرُ طَبِيعِيٌّ أَنْ تَتَغَيَّرَ أَصْوَاتُ بَعْضِ الْكَلِمَاتِ عِنْدَ الدَّخُولِ فِي لُغَةٍ أُخْرَى!»:

- (۱) اين مسئله، طبيعي است که آواهاي برخي واژگان هنگام ورودشان به زبان ديگري تغيير مي‌کند!
- (۲) اينکه صداهاي برخي کلمات در زمان داخل شدن به زبان ديگر دگرگون شود مسئله‌اي طبيعي است!
- (۳) اين امر، طبيعي است که صداهاي بعضي از واژه‌ها هنگام وارد شدن به زباني ديگر تغيير کند!
- (۴) طبيعي است اين امر که برخي کلمات هنگام ورود به يك زبان ديگر، صداهايشان دگرگون شود!

۵۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) إِنْ تَحْتَرَمَ شَخْصًا يَحْتَرِمَكَ الشَّخْصُ أَيْضًا!: چنانچه به شخصي احترام بگذاري آن شخص نيز به تو احترام مي‌گذارد!
- (۲) لَنْ يَقْدَرَ صَيَادٌ أَنْ يَصِيدَ الْأَسْمَاكَ دُونَ الشَّبَكَةِ فِي الْبِحَارِ!: يك شكارچي بدون توري در درياها نخواهد توانست ماهيان را شكار کند!
- (۳) بَنَى الطَّائِرُ عَشًّا عَلَى الشَّجَرِ حَتَّى يَسْتَرِيحَ فِيهِ!: پرنده لانه‌اي بر روي يك درخت ساخت تا در آن استراحت کند!
- (۴) الْيَوْمَ عِيدٌ لَنَا فَاشْتَدَّ سُرُورُ النَّاسِ لِذَلِكَ!: امروز عيدي براي ما است پس به خاطر آن شادي مردم شدت مي‌يابد!

٥٥- عَيْنِ الصَّحِيحِ: «واژه‌نامه‌ای خریدم تا آن را به مدرسه‌ام هدیه دهم!»

- (١) اِشْتَرَيْتُ الْمُعْجَمَ حَتَّى أُهْدِيَهُ إِلَى مَدْرَسَتِي!  
(٢) اِشْتَرَيْتُ مُعْجَمًا حَتَّى أُهْدِيَهُ إِلَى مَدْرَسَتِي!  
(٣) اِشْتَرَيْتُ مُعْجَمًا حَتَّى أُهْدِيَهَا إِلَى مَدْرَسَتِي!  
(٤) اشْتَرَى مُعْجَمًا حَتَّى أُهْدِيَهُ إِلَى مَدْرَسَتِي!

٥٦- عَيْنِ الْخَطَأِ حَسَبِ التَّوْضِيحَاتِ:

- (١) الميزانُ آلةٌ تُستعملُ لقياسِ وزنِ الشَّيْءِ أو ثِقَلِه!  
(٢) الإناءُ ظرفٌ يُستعملُ لِأَكْلِ الماءِ فقط!  
(٣) المُلْمَعُ أبياتٌ فارسيَّةٌ ممزوجةٌ بالعربيَّة!  
(٤) الحوتُ الأزرَقُ يُعدُّ أكبرَ الحيواناتِ الحيَّةِ في العالم!

٥٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْاِعْرَابِ: «بَعْدَ أَنْ يَتَنَاوَلَ التَّمْسَاحَ طَعَامَهُ يَقْتَرِبُ مِنْهُ مِنْ نَوْعِ الطَّيُورِ!»

- (١) نوع: اسم - مفرد مذكر - نكرة - معرب / مبتدأ و مرفوع، و الجملة اسمية  
(٢) طعام: اسم - مفرد مذكر - اسم مبالغة (اشتقاقه من مادَّة «ط ع م») / مفعول و منصوب  
(٣) يتناول: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (من باب تفاعل) - لازم / فاعله «التمساح»، الجملة فعلية  
(٤) يقترب: مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (من باب افتعال، مصدره: اقتراب) / فعل و فاعله «نوع»؛ و الجملة فعلية

٥٨- عَيْنِ مَا فِيهِ مُعَرَّفٌ بِ (ال) أَكْثَرُ:

- (١) يَسْتَطِيعُ الْعَوَاصِرُ التَّقَاطُصَ فِي أَضْوَاءِ هَذِهِ الْأَسْمَاكِ!  
(٢) عَالِمٌ يُنْتَفِعُ بِعِلْمِهِ، خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ!  
(٣) لِلْبَطَّةِ غُدَّةٌ بِالْقُرْبِ مِنْ ذَنْبِهَا!  
(٤) اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ لُغَةُ الْإِسْلَامِ!

٥٩- عَيْنِ جَوَابِ الشَّرْطِ يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ عَنِ الْبَاقِي:

- (١) من نظر إلى حياة العلماء فهم أهميّة الدراسة!  
(٢) من علم النَّاسَ علماً فهم يحترمونه احتراماً!  
(٣) قال أبي: إذا رحمت المسكين فتحت لك أبواب السماء!  
(٤) «من قُتِلَ مَظْلُوماً فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا»

٦٠- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ مُعَادِلٌ لِلْمُضَارِعِ الْإِلْتِزَامِيِّ الْفَارْسِيِّ:

- (١) اِسْتِطَاعَ أَخِي أَنْ يَسَافِرَ إِلَى الْبِلَادِ الْمَخْتَلِفَةِ!  
(٢) تَجْتَهِدُ فَاطِمَةُ كَثِيرًا حَتَّى تُصْبِحَ رَسَامَةً نَاجِحَةً!  
(٣) يَدْرُسُ الطَّلَابُ بَجْدٍ لِكَيْ يَنْجَحُوا فِي الْإِمْتِحَانِ!  
(٤) يَتَوَكَّلُ الْمُؤْمِنُونَ عَلَى اللَّهِ لِتَجَنُّبِ شَرِّ الشَّيْطَانِ!



عربی زبان قرآن (۱)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مَطَرُ السَّمَاءِ  
التَّعَايُشُ السَّلْمِيُّ  
درس‌های ۳ و ۴  
صفحه‌های ۲۳ تا ۴۶

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۶۱ - ۶۶)

۶۰- ﴿وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ﴾:

- ۱) و آبی را از آسمان فرود آورد، پس به وسیله آن برای شما از میوه‌ها روزی خارج می‌کند!
- ۲) و از آسمان آبی را فرو فرستاد، پس به وسیله آن از میوه‌ها برای شما روزی بیرون آورد!
- ۳) و از آسمان آبی فرود آمد، پس به وسیله آن از میوه‌ها برایتان روزی خارج کرد!
- ۴) و آبی از آسمان نازل شد، پس با آن از میوه‌ها برای شما روزی بیرون آمد!

۶۱- «هَلْ تُصَدِّقُنَ أَنَّ الْأَعْصِيرَ الْقَوِيَّةَ تَسْحَبُ الْأَشْيَاءَ الثَّقِيلَةَ مِنَ الْأَرْضِ إِلَى السَّمَاءِ!؟»:

- ۱) آیا باور می‌کنی که گردبادهای قوی چیزهای سنگین را از زمین به آسمان‌ها می‌برد؟!
- ۲) آیا باور می‌کنید که گردبادهای نیرومند چیزهای سنگین را از زمین به آسمان می‌کشند؟!
- ۳) آیا راست می‌گویی که گردبادهای قوی اشیای سنگین را از زمین به آسمان می‌برد؟!
- ۴) آیا راست می‌گویید که بادهای نیرومند اشیای سنگین را از زمین به آسمان می‌کشند؟!

۶۲- «يَأْخُذُ النَّاسُ الْأَسْمَاكَ الَّتِي تَتَسَاوَقُ مِنَ السَّمَاءِ لَطَبِخِهَا وَ تَنَاوُلِهَا!»:

- ۱) مردم ماهیانی را که پی‌درپی از آسمان می‌ریزند برای پختن و خوردن می‌برند!
- ۲) مردم ماهی‌هایی را که از آسمان پی‌درپی می‌ریختند، برای پختن و خوردن آن‌ها می‌برند!
- ۳) مردم ماهی‌هایی را که از آسمان پی‌درپی می‌ریزند، برای پختن آن‌ها و خوردنشان می‌برند!
- ۴) مردم ماهیانی را که پی‌درپی از آسمان می‌ریختند، برای پختن آن‌ها و خوردنشان می‌برند!

۶۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) عُمَلَاءُ الْأَعْدَاءِ يَدْعُونَ إِلَى التَّفَرُّقَةِ وَ الْإِبْتِعَادِ عَنِ الْوَحْدَةِ!: مزدور دشمن به تفرقه و دورشدن از همبستگی فرامی‌خواند!
- ۲) فِي الْحَقَائِبِ فُرْشَاةُ الْأَسْنَانِ وَ الْمِنْشَفَةُ وَ دَفْتَرُ الذِّكْرِيَّاتِ!: در کیف‌ها، مسواک و حوله و دفتر یادداشت است!
- ۳) تَعَلَّمُوا وَ عَلِّمُوا وَ نَفَّقُوا وَ لَا تَمُوتُوا جُهَالًا!: یاد بدهید و یاد بگیرید و دانش بیاموزید و نادان نمیرید!
- ۴) إِنْ تُجَالَسُوا الْمُؤْمِنِينَ يَنْفَعُكُمْ وَ إِنْ تُمَاشَوْهُمْ يَنْفَعُكُمْ!: اگر با مؤمنان همنشینی کنید به شما سود می‌رساند و اگر با ایشان همراهی کنید به شما نفع می‌رساند!

۶۴- «استاد توانمند دانشگاه درس‌های زندگی را به ما یاد می‌دهد و عدم پافشاری بر نقاط اختلاف و بر دشمنی از نصیحت‌هایش برای ما است!»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) يُعَلِّمُنَا أَسَاتُذَ الْجَامِعَةِ الْحَاقِقُ دُرُوسَ الْحَيَاةِ وَ عَدَمَ الْإِصْرَارِ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ عَلَى الْأَعْدَاءِ مِنْ نَصَائِحِهِ لَنَا!
- ۲) أَسَاتُذَ الْجَامِعَةِ حَاقِقٌ وَ هُوَ يَتَعَلَّمُنَا دُرُوسَ الْحَيَاةِ وَ عَدَمَ الْإِصْرَارِ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ عَلَى الْعِدَاوَةِ مِنْ نَصَائِحِهِ لَنَا!
- ۳) أَسَاتُذَ الْجَامِعَةِ الْحَاقِقُ يُعَلِّمُنَا دُرُوسَ الْحَيَاةِ وَ عَدَمَ الْإِصْرَارِ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ عَلَى الْعِدَاوَةِ مِنْ نَصَائِحِهِ لَنَا!
- ۴) يَعَلِّمُنَا أَسَاتُذَ الْجَامِعَةِ الْحَاقِقُ دُرُوسَ الْحَيَاةِ وَ عَدَمَ الْإِصْرَارِ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ عَلَى الْعِدْوَةِ نَصِيحَتِهِ لَنَا!

٦٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمَفْهُومِ: «مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ الْعَطَّارِ إِنْ جَالَسَتْهُ نَفَعَكَ!»

- (١) هم‌نشین تو از تو به باید / تا تو را عقل و دین بیفزاید (٢) یار بد بدتر بود از مار بد!  
(٣) مشک آن است که خود ببوید / نه آن که عطار بگوید (٤) ﴿إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا﴾

٦٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) فِي تَعَالِيمِنَا الدِّينِيَّةِ يُؤَكِّدُ عَلَى النَّعَائِشِ السِّلْمِيَّةِ! (٢) سَوْفَ نَشْتَرِكُ فِي الْمُسَابِقَاتِ جَمِيعًا!  
(٣) أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ! ابْتَعِدُوا عَمَّا حَرَّمَ اللَّهُ! (٤) مَنْ أَرَادَ أَنْ يُفَرِّقَ الْمُسْلِمِينَ فَهُوَ مِنَ الْأَعْدَاءِ!

٦٨- عَيْنِ الْخَطَأِ عَنِ الْأَفْعَالِ الْمُعَيَّنَةِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

- (١) الطَّلَابُ اجْتَمَعُوا حَوْلَ ذَلِكَ الْمَعْلَمِ الْمُشْفِقِ فِي الْمَكْتَبَةِ أَمْسٍ! (من باب الافتعال)  
(٢) فِي الْيَوْمِ الْمَاضِي عَصَفَتْ رِيَاخٌ شَدِيدَةٌ وَ حَرَّيْتُ بِيوتِنَا الْجَمِيلَةَ جَنْبَ شَاطِئِ الْبَحْرِ! (من باب التفعيل)  
(٣) لَا تَتَحَرَّكْ عَيْنُ الْبُومَةِ وَلَكِنَّهَا تَعَوِّضُ هَذَا النَّقْصَ بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا! (من باب التفعّل - من باب التفعيل)  
(٤) يَا أصدقَائِي! تَعَلَّمُوا الْعُلُومَ النَّافِعَةَ وَ تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ وَ لِمَنْ تُعَلِّمُونَهُ! (من باب النَّفَاعِلِ - من باب التفعّل)

٦٩- عَيْنِ فِعْلِ «أَخْرَجَ» لَيْسَ مَزِيدًا ثَلَاثِيًّا:

- (١) أَخْرَجَ الْمَعْلَمُ ذَلِكَ الطَّالِبَ مِنَ الصَّفِّ لِأَنَّهُ لَمْ يَحْتَرَمْ زَمِيلَهُ!  
(٢) لِأَخِي الصَّغِيرِ مَشْكَلَةٌ وَ أُرِيدُ أَنْ أَخْرَجَهُ مِنَ الْمَشْكَلَةِ!  
(٣) نُورُ الْعِلْمِ قَدْ أَخْرَجَ أَبْنَاءَ الْبَشَرِ مِنَ ظِلْمَةِ الْجَهْلِ!  
(٤) قَلْتُ لِأُمِّي مَتَى أُسْتَطِيعُ أَنْ أَخْرَجَ مِنَ الْبَيْتِ لِلذَّهَابِ إِلَى الْمَلْعَبِ!

٧٠- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ مَا جَاءَ فِعْلٌ مِنْ بَابِ الْإِسْتِفْعَالِ؟

- (١) كَانَتْ الْبِنَاتُ يَسْتَمَعْنَ إِلَى قِصَصِ جَدَّتِهِنَّ بِدَقَّةٍ!  
(٢) يَسْتَعْمِدُ الْمُهَنْدِسُ أَدْوَاتَ جَدِيدَةَ لِبْنَاءِ الْجُسُورِ!  
(٣) الْمُزَارِعُونَ اسْتَخْرَجُوا الْمِيَاهَ مِنْ آبَارِ قَرِيَّتِهِمْ!  
(٤) اسْتَرْجَعَ التَّلْمِيزُ الْكُتُبَ بَعْدَ أَنْ قَرَأَهَا زَمِيلَهُ!





**فلسفه یازدهم**

**پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.**  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

**فلسفه و ابعاد آن**

(فلسفه و زندگی، آغاز تاریخی فلسفه)  
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۵

**۷۱- کدام گزینه درباره ارتباط باورها و رفتارهای انسان درست است؟**

- (۱) باورهای هر کس مختص به خود او و منحصر به فرد می‌باشد.
- (۲) رفتارهای انسان علتی برای ریشه‌های فکری او است.
- (۳) اندیشیدن فیلسوفانه یعنی تأمل درباره زندگی و امور مهم آن.
- (۴) تفکر فلسفی امری عام و همگانی است اما لزوماً به نتیجه درست نمی‌انجامد.

**۷۲- فیلسوفان به کمک منطق ...**

- (۱) همه مسائل زندگی را درمی‌یابند.
- (۲) حقیقت را کشف می‌کنند.
- (۳) تنها به فهم عالم هستی می‌رسند.
- (۴) اندیشه‌های فلسفی درست را می‌شناسند.

**۷۳- اگر بخواهیم ویژگی‌های فیلسوف واقعی که او را از سایر افراد متمایز می‌کند بیان کنیم، کدام توصیف به درستی بیان شده است؟**

- (۱) او درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و بعد در هر حالت آن‌ها را می‌پذیرد.
- (۲) تابع استدلال توأم با افکار اشخاص و افراد است.
- (۳) درباره مسائلی فلسفی چون آزادی، عدالت و ... می‌اندیشد.
- (۴) هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند.

**۷۴- کدام گزینه مطابق با نتایج تمثیل غار افلاطون است؟**

- (۱) شاید هیچ راهی برای نائل شدن به شناخت جهان واقعی وجود نداشته باشد.
- (۲) ممکن است هر آنچه که ما تاکنون شناخته‌ایم، تنها سایه‌ای از حقیقت باشد.
- (۳) ما از زنجیرهای شناختی خود رها شده‌ایم و با خروج از غار، به معرفت حقیقی رسیده‌ایم.
- (۴) فردی که در بند اسارت است و در غار محبوس شده نیز ممکن است حقیقت را فهمیده باشد.

**۷۵- کدام گزینه در مورد افکار و عقاید فاقد پشتوانه عقلی و منطقی محکم، نادرست است؟**

- (۱) اکثر افراد جامعه بدون دلیل آن‌ها را پذیرفته‌اند.
- (۲) این‌گونه افکار در بسیاری از مواقع توسط افراد یک جامعه پذیرفته می‌شوند.
- (۳) این افکار بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل دیگر به صورت یک عادت درآمده است.
- (۴) افراد متفکر و اندیشمند این قبیل افکار را مورد نقد و ارزیابی قرار داده و به هیچ وجه آن‌ها را نمی‌پذیرند.

**۷۶- کدام مورد درباره آغاز تاریخی فلسفه درست می‌باشد؟**

- (۱) برای فلسفه نمی‌توان آغاز زمانی تعیین کرد اما می‌توان گفت که برای اولین بار در کدام مکان پدید آمده است.
- (۲) مشاهده تمدن در جایی نشان‌دهنده وجود تفکر در مسائل اساسی در آن‌جا است.
- (۳) تمدن‌های چین و هند بعد از تمدن یونان مهد تفکر فلسفی بودند.
- (۴) اوپانیشادها شامل سروده‌های زرتشت و گاتاها شامل متون هندو می‌باشد.

**۷۷- چرا مورخان فلسفه تالس را نخستین اندیشمند فلسفی می‌دانند؟**

- (۱) او اولین کسی است که اندیشه‌های فلسفی مشخص داشت.
- (۲) بخشی از نوشته‌های فلسفی او به جای مانده است.
- (۳) او نخستین کسی بود که به تغییرات طبیعت توجه کرد.
- (۴) تفکر در باب منشاء به وجود آمدن پدیده‌های طبیعی با او آغاز شد.

**۷۸- کدام عبارت با عقاید هراکلیتوس سازگار نیست؟**

- (۱) هراکلیتوس به وحدت و اجتماع ضدین در امری واحد قائل بود.
- (۲) او پیدایش جهان را حاصل یک ستیز اجتناب‌ناپذیر می‌دانست.
- (۳) او می‌گفت دگرگونی قانون زندگی است و بر همه چیز فرمان می‌راند.
- (۴) از نظر هراکلیتوس به جز وجود، هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد.

**۷۹- کدام گزینه هماهنگ با نظر پارمنیدس نیست؟**

- (۱) عقل انسان حکم می‌کند که «نیستی هست» تناقض‌آمیز است.
- (۲) بودن و شدن برای نخستین بار از طریق پارمنیدس تحلیل و تبیین دقیق شد.
- (۳) غیر از خداوند هیچ موجودی قابلیت تغییر چیزی در عالم را ندارد.
- (۴) هر آنچه در جهان و بیرون جهان وجود دارد همگی ثابت هستند و تغییر و تحولی ندارند.

**۸۰- علت ظهور سوفیست‌ها در جامعه یونان چه بود؟**

- (۱) آراء و نظریات گوناگون و غالباً متضاد
- (۲) بی‌اعتباری علم و اندیشه در جامعه یونان
- (۳) رواج فن سخنوری و غلبه بر رقیب به جای حق‌طلبی
- (۴) آشفتگی فکری ناشی از نظریات گوناگون موجود در جامعه



**اقتصاد**

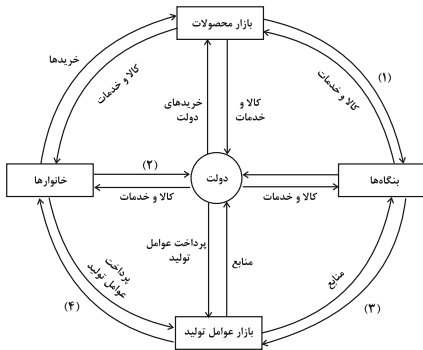
**پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.**

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

**بازیگران اصلی در میدان اقتصاد**

(درس پنجم تا هفتم)  
صفحه‌های ۴۳ تا ۸۰

۸۱- با توجه نمودار جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها، بنگاه‌ها و دولت، عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده شماره‌های ۱ تا ۴ مشخص شده در نمودار می‌باشد؟



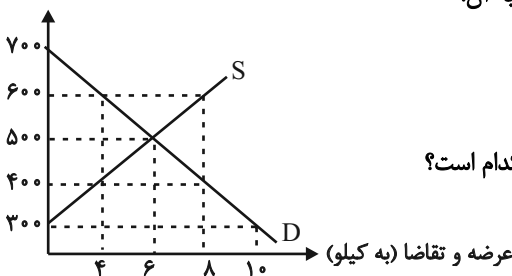
- (۱) خریدها - یارانه - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار
- (۲) درآمد - یارانه - درآمد خانوار - پرداخت‌های عوامل تولید
- (۳) درآمد - مالیات - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار
- (۴) خریدها - مالیات - درآمد خانوار - پرداخت‌های عوامل تولید

۸۲- به ترتیب، کدام گزینه جای خالی را به درستی تکمیل می‌کند و پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

- (الف) کالای پست کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن ... می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا ... می‌یابد.
- (ب) زمانی که قیمت بنزین افزایش می‌یابد، تقاضا برای اتومبیل در بازار ... می‌یابد.
- (ج) افزایش قیمت گوشت سفید باعث ... در میزان تقاضا برای گوشت قرمز خواهد شد.
- (د) در صورتی که تقاضا برای یک کالا، بدون تغییر قیمت آن زیاد شود، کدام نتیجه منطقی است؟

- (۱) کم - افزایش - افزایش - کاهش - کالای موردنظر کالای مد است.
- (۲) کم - افزایش - افزایش - کاهش - کالای موردنظر یک کالای پست است.
- (۳) زیاد - کاهش - کاهش - افزایش - کالای موردنظر یک کالای پست است.
- (۴) زیاد - کاهش - کاهش - افزایش - کالای موردنظر کالای مد است.

قیمت (به تومان)



۸۳- نمودار زیر، بیانگر مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است، با توجه به آن:

- (الف) تفاضل مقدار تقاضای تعادلی و میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان، چند کیلو است؟
- (ب) در قیمت ۶۰۰ تومان و ۳۰۰ تومان، به ترتیب بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟
- (ج) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟
- (د) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی تولیدکننده و مصرف‌کننده در سطح قیمت ۴۰۰ تومان می‌شود؟

- (۱) الف) ۶، ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، ج) ۶۰۰ و ۸ - ۴۲۰۰، د) ۱۰۰ تومان افزایش قیمت
- (۲) الف) ۴، ب) کمبود تقاضایی معادل ۴ کیلو - مازاد تقاضایی معادل ۱۰ کیلو، ج) ۶۰۰ و ۸ - ۴۲۰۰، د) ۱۰۰ تومان کاهش قیمت
- (۳) الف) ۶، ب) مازاد عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - کمبود عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، ج) ۵۰۰ و ۶ - ۳۰۰۰، د) ۱۰۰ تومان افزایش قیمت
- (۴) الف) ۴، ب) کمبود عرضه‌ای معادل ۴ کیلو - مازاد عرضه‌ای معادل ۱۰ کیلو، ج) ۵۰۰ و ۶ - ۳۰۰۰، د) ۱۰۰ تومان کاهش قیمت



۸۴- جدول روبه‌رو بیانگر میزان «تقاضا، عرضه و قیمت» یک کالای فرضی در بازار می‌باشد، با توجه به این جدول:

| ردیف | قیمت<br>(به ریال) | مقدار تقاضا<br>(به کیلو) | مقدار عرضه<br>(به کیلو) |
|------|-------------------|--------------------------|-------------------------|
| ۱    | ۵۰                | ۱۸۰۰                     | ۰                       |
| ۲    | ۱۰۰               | ۱۵۰۰                     | ۳۰۰                     |
| ۳    | ۱۵۰               | ۱۲۰۰                     | ۶۰۰                     |
| ۴    | ۲۰۰               | ۹۰۰                      | ۹۰۰                     |
| ۵    | ۲۵۰               | ۶۰۰                      | ۱۲۰۰                    |
| ۶    | ۳۰۰               | ۳۰۰                      | ۱۵۰۰                    |
| ۷    | ۳۵۰               | ۰                        | ۱۸۰۰                    |

الف) کدام ردیف جدول «کمبود عرضه» را نشان می‌دهد؟

ب) در کدام ردیف‌های جدول با «مازاد عرضه» روبه‌رو هستیم؟

ج) کدام ردیف، قیمت و مقدار تعادلی را نشان می‌دهد؟

۱) ردیف ۵ - ردیف‌های ۴، ۵ و ۶ - ردیف ۷

۲) ردیف ۳ - ردیف‌های ۵، ۶ و ۷ - ردیف ۴

۳) ردیف ۵ - ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ - ردیف ۴

۴) ردیف ۳ - ردیف‌های ۲، ۳ و ۴ - ردیف ۷

۸۵- کدام یک از عبارات زیر در رابطه با واقعیت، نادرست است؟

الف) ایجاد «سازمان آتش‌نشانی»، «سازمان استاندارد»، «نیروگاه برق» نمونه‌هایی از وظیفه دولت در زمینه «ارائه کالاها و خدمات عمومی» می‌باشد.

ب) در مالیات بر ارزش افزوده مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی به مالیات بر فروش بعدی اضافه می‌شود. به عبارت دیگر کالا و خدمات نهایی و واسطه‌ای مشمول پرداخت مالیات‌اند.

پ) در مالیات مستقیم، مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود؛ اما در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود.

ت) اگر مجموع میزان مالیات‌های غیرمستقیم در یک جامعه برابر با ۱۲۰ میلیون تومان و میزان مالیات بر مصرف نیز برابر با ۱۲ میلیون تومان و  $\frac{1}{5}$

میزان مالیات بر ارزش‌افزوده باشد، آنگاه میزان عوارض گمرکی و خدماتی در این جامعه برابر با ۴۸ میلیون تومان خواهد بود.

۱) ت - پ      ۲) الف - ب      ۳) ب - ت      ۴) پ - الف

۸۶- هر یک از توضیحات زیر به ترتیب به کدام یک از انواع مالیات اشاره دارد؟

الف) در این نوع مالیات، کسب و کارها منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

ب) معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

ج) مهم‌ترین نوع مالیات به شمار می‌رود.

د) این نوع از مالیات، با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.

ه) اساس و مبنای آن، ثروت مؤدی است.

۱) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر دارایی

۲) مالیات بر مصرف - تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر دارایی - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارث

۳) مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد - مالیات بر دارایی - عوارض گمرکی و خدماتی

۴) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارث - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر دارایی



۸۷- فرض کنید مراحل تولید نان به قرار زیر است:

| مرحله | مرحله (۱)، کشاورز گندم را به قیمت | مرحله (۲)، آسیابان آرد تولیدی را به | مرحله (۳)، نانوا نان تولیدی را به قیمت |
|-------|-----------------------------------|-------------------------------------|--|
|       | ۱۵۰۰ تومان به آسیابان می‌فروشد.   | قیمت ۲۲۰۰ تومان به نانوا می‌فروشد.  | ۳۵۰۰ تومان به مشتری می‌فروشد.          |

اگر مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۵ درصد باشد،

الف) قیمت کالا در مرحله اول با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چقدر است؟

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم چقدر است؟

ج) جمع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، چقدر است؟

(۱) الف (۱۵۷۵ ب) ۲۵ ج) ۱۱۰ (۲) الف (۱۵۸۰ ب) ۳۵ ج) ۱۱۰

(۳) الف (۱۵۷۵ ب) ۳۵ ج) ۱۷۵ (۴) الف (۱۵۸۰ ب) ۲۵ ج) ۱۷۵

۸۸- با توجه به اطلاعات زیر، کدام گزینه در خصوص کشور A و B نادرست است؟

- کشور A به‌ازای هر آناناسی که تولید می‌کند، از تولید ۱۰ موز صرف‌نظر می‌کند.

- کشور B به‌ازای هر آناناسی که تولید می‌کند، از تولید ۱۲ موز صرف‌نظر می‌کند.

- براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور A می‌تواند ۳ تن موز تولید کند.

- براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور B می‌تواند ۵ تن موز تولید کند.

(۱) کشور A در تولید آناناس در مقایسه با کشور B، مزیت نسبی دارد.

(۲) کشور B در تولید موز مزیت مطلق دارد.

(۳) هزینه فرصت تولید آناناس در کشور A، از هزینه فرصت تولید آناناس در کشور B کمتر است.

(۴) کشور A در تولید موز مزیت مطلق دارد.

محل انجام محاسبات



۸۹- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

الف) به ترتیب، میزان مالیات مستقیم و غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چقدر است؟

ج) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

|                       |                                   |
|-----------------------|-----------------------------------|
| مالیات بر شکر         | ۱۲۰ میلیون تومان                  |
| مالیات بر ارث         | $\frac{1}{5}$ کل مالیات بر دارایی |
| مالیات بر دارایی      | ۷۰ میلیون تومان                   |
| مالیات بر درآمد       | $\frac{1}{8}$ مالیات بر مصرف      |
| مالیات بر ارزش افزوده | ۲۴ میلیون تومان                   |
| عوارض خودرو           | ۳۲ میلیون تومان                   |

۱) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان (ب) ۲۵ میلیون تومان (ج) ۱۶ میلیون تومان

۲) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان (ب) ۱۵ میلیون تومان (ج) ۱۴ میلیون تومان

۳) الف) ۸۵ میلیون تومان - ۱۷۶ میلیون تومان (ب) ۱۵ میلیون تومان (ج) ۱۶ میلیون تومان

۴) الف) ۹۵ میلیون تومان - ۱۶۷ میلیون تومان (ب) ۲۵ میلیون تومان (ج) ۱۴ میلیون تومان

۹۰- چند مورد از عبارات زیر در رابطه با واقعیت صحیح است؟

الف) انگلستان در سال ۱۹۲۰ میلادی، قانون حمایت از صنعت منسوجات داخلی خود را در مجلس تصویب کرده و براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ترکیه‌ای، بنگلادشی و ویتنامی به انگلستان را ممنوع اعلام می‌کرد.

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۴۵٪ افزایش دهد.

پ) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند.

ت) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۲ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «سازمان تجارت جهانی» بود.

ث) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد.

ج) نظام اقتصادی اسلام با مالکیت بی حدومرز و اقتدار مطلق سرمایه‌دارها که از طریق بازار آزاد اعمال می‌شود، موافق نیست.

چ) طرفداران نظام سرمایه‌داری بر مالکیت اشتراکی تأکید دارند.

ح) طرفداران نظام سرمایه‌داری معتقدند کارگران تنها طبقه‌ای هستند که حق دارند سازوکارهای حاکم بر میدان بازی اقتصاد را به اختیار و آگاهی خودشان، تعیین کنند.

خ) می‌توان نظام اقتصاد اسلامی را نظام اقتصادی عدالت بنیان نامید.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

# آزمون ۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

## دوازدهم انسانی

| نام درس          | معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند. |      |      |      |      |
|------------------|--|------|------|------|------|
|                  | ۴۰۰۰   | ۴۷۵۰ | ۵۵۰۰ | ۶۲۵۰ | ۷۰۰۰ |
| ریاضی و آمار     | ۱  | ۲    | ۳    | ۴    | ۶    |
| علوم و فنون ادبی | ۱  | ۲    | ۴    | ۵    | ۷    |
| عربی، زبان قرآن  | ۱  | ۲    | ۳    | ۵    | ۷    |
| فلسفه دوازدهم    | ۱  | ۲    | ۴    | ۶    | ۷    |
| جامعه‌شناسی      | ۲  | ۳    | ۵    | ۶    | ۷    |
| منطق             | ۱  | ۲    | ۴    | ۶    | ۷    |

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

| ردیف | مواد امتحانی         | وضعیت پاسخ‌گویی | تعداد سؤال | از شماره | تا شماره | مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه) |
|------|----------------------|-----------------|------------|----------|----------|--------------------------|
| ۱    | ریاضی و آمار (۳)     | اختیاری         | ۱۰         | ۹۱       | ۱۰۰      | ۱۵                       |
| ۲    | علوم و فنون ادبی (۳) | اختیاری         | ۱۰         | ۱۰۱      | ۱۱۰      | ۱۵                       |
| ۳    | عربی، زبان قرآن (۳)  | اختیاری         | ۱۰         | ۱۱۱      | ۱۲۰      | ۱۰                       |
| ۴    | فلسفه دوازدهم        | اختیاری         | ۱۰         | ۱۲۱      | ۱۳۰      | ۱۰                       |
| ۵    | ریاضی و آمار (۱)     | اختیاری         | ۱۰         | ۱۳۱      | ۱۴۰      | ۱۰                       |
| ۶    | جامعه‌شناسی (۱)      | اختیاری         | ۱۰         | ۱۴۱      | ۱۵۰      | ۱۰                       |
| ۷    | منطق                 | اختیاری         | ۱۰         | ۱۵۱      | ۱۶۰      | ۱۰                       |

# پدیدآوردگان آزمون

## طراحان به ترتیب حروف الفبا

| نام درس          | نام طراحان   |
|------------------|--|
| ریاضی و آمار     | محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم تونزده‌جانی، محمدعلی جلالی، آروین حسینی، محمد حمیدی، امیر زراندوز، کورش شاه‌منصوریان، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان |
| علوم و فنون ادبی | عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، محمدامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان‌کیا، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی   |
| جامعه‌شناسی      | زینب آذری، امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی   |
| روان‌شناسی       | حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، محمد صمدی زاداسفنگره، مهسا عفتی   |
| عربی زبان قرآن   | محمود بادربین، امیرحسین پورخنجر، محمد جهان‌بین، امیرحسین شکوری، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان    |
| فلسفه و منطق     | حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری   |
| اقتصاد           | نسرین جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان  |

## گزینشگران و ویراستاران

| نام درس          | گزینشگر                         | مسئول درس                       | ویراستار                                       | مستندسازی   |
|------------------|---------------------------------|---------------------------------|--|-------------|
| ریاضی و آمار     | محمد بحیرایی                    | محمد بحیرایی                    | ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، آروین حسینی | الهه شهبازی |
| علوم و فنون ادبی | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | یاسین مهدیان                                   | فریبا رئوفی |
| جامعه‌شناسی      | مائده مؤمنی                     | مائده مؤمنی                     | فاطمه صفری، کوثر شاه‌حسینی                     | زهره قموشی  |
| عربی زبان قرآن   | احسان کلاته‌عربی                | سید محمدعلی مرتضوی              | درویشعلی ابراهیمی                              | لیلا ایزدی  |
| فلسفه و منطق     | سبا جعفرزاده صابری              | سبا جعفرزاده صابری              | فرهاد علی‌نژاد                                 | زهره قموشی  |
| اقتصاد           | مهدی ضیائی                      | سارا شریفی                      | فاطمه صفری                                     | ستایش محمدی |
| روان‌شناسی       | مهسا عفتی                       | مهسا عفتی                       | محمد صمدی زاداسفنگره                           | ستایش محمدی |

## گروه فنی و تولید

|                    |  |
|--------------------|--|
| مدیر گروه          | سید محمدعلی مرتضوی                         |
| مسئول دفترچه       | فاطمه منصورخاکی                            |
| گروه مستندسازی     | مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی |
| حروفچین و صفحه‌آرا | مهشید ابوالحسنی                            |
| ناظر چاپ           | حمید عباسی                                 |





ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

آمار و احتمال

(درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال)  
صفحه‌های ۱ تا ۲۱

۹۱- تعداد اعداد چهاررقمی که حداقل یکی از ارقام آن عدد اول باشد، کدام است؟

- (۱) ۷۹۲۰ (۲) ۶۲۸۰ (۳) ۵۶۴۰ (۴) ۱۰۸۰

۹۲- عبارت  $\frac{10}{10!+9!+8!}$  برابر کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

- (۱)  $\frac{1}{10!} - \frac{1}{11!}$  (۲)  $\frac{1}{11!} - \frac{1}{10!}$  (۳)  $\frac{1}{10!} - \frac{1}{9!}$  (۴)  $\frac{1}{9!} - \frac{1}{10!}$

۹۳- از معادله  ${}^n P(n-1, n-2) = 6P(n, n)$  حاصل  $(n+1)!$  کدام است؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۱۲۰ (۳) ۷۲۰ (۴) ۵۰۴۰

۹۴- با رقم‌های ۰، ۱، ۲، ۳، ۴ چند عدد سه رقمی زوج (بدون تکرار ارقام) کوچک‌تر از ۴۰۰ می‌توان نوشت؟

- (۱) ۴۸ (۲) ۳۲ (۳) ۱۸ (۴) ۲۴

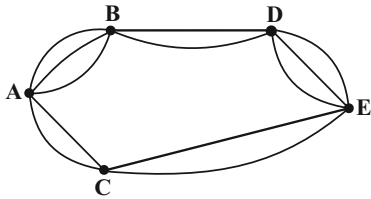
۹۵- با حروف a, b, c, d, e چند کلمه سه حرفی (با معنی یا بی‌معنی) بدون تکرار حرف می‌توان نوشت به طوری که c و d هر کدام به کار رفته باشند؟

- (۱) ۶ (۲) ۱۲ (۳) ۱۸ (۴) ۳۰

۹۶- در پرتاب ۴ سکه با هم احتمال آن که سکه‌ها یکسان ظاهر شوند، کدام است؟

- (۱)  $\frac{1}{16}$  (۲)  $\frac{1}{8}$  (۳)  $\frac{1}{6}$  (۴)  $\frac{1}{4}$

۹۷- در شکل زیر می‌خواهیم از A به E برویم. احتمال اینکه از شهر B عبور کنیم، کدام است؟ (مسیرها یک‌طرفه هستند).



- (۱)  $\frac{35}{40}$  (۲)  $\frac{1}{10}$

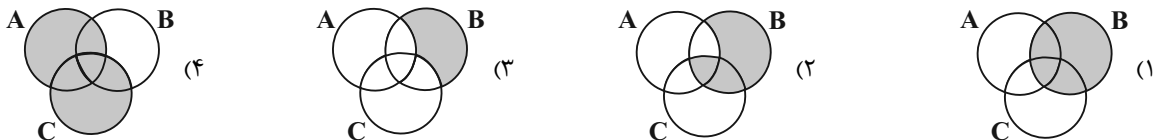
- (۳)  $\frac{9}{11}$  (۴)  $\frac{32}{40}$

۹۸- در جعبه‌ای ۳ مهره سبز و ۵ مهره آبی و ۴ مهره قرمز وجود دارد. از این جعبه سه مهره به تصادف و همزمان خارج می‌کنیم، با کدام احتمال تعداد

مهره‌های هم‌رنگ دو برابر سایر مهره‌های انتخاب شده است؟

- (۱)  $\frac{9}{11}$  (۲)  $\frac{29}{44}$  (۳)  $\frac{9}{44}$  (۴)  $\frac{31}{44}$

۹۹- اگر A و B و C سه پیشامد از فضای نمونه S باشند به طوری که  $A \cup B \cup C = S$ ، پیشامد  $(A' \cap C')$  کدام است؟



۱۰۰- در جعبه‌ای ۶ مهره سبز و ۱۱ مهره زرد داریم. اگر به ۴۵ طریق بتوانیم دو مهره از آن خارج کنیم، احتمال آن که دو مهره خارج شده هم‌رنگ باشند،

کدام است؟

- (۱)  $\frac{7}{15}$  (۲)  $\frac{1}{3}$  (۳)  $\frac{2}{15}$  (۴)  $\frac{7}{45}$



علوم و فنون ادبی (۳)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و

سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱

۱۰۱- رمان «شمس و طغرا» به قلم کیست و همچنین اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه پرداخت که بود؟

- (۱) میرزا حسن خان بدیع - ناظم‌الاسلام کرمانی  
 (۲) میرزا حسن خان بدیع - میرزا آقا تبریزی  
 (۳) محمدباقر میرزا خسروی - ناظم‌الاسلام کرمانی  
 (۴) محمدباقر میرزا خسروی - میرزا آقا تبریزی
- ۱۰۲- هر دو مورد کدام گزینه «کاملاً» صحیح است؟

الف) ملک‌الشعرا در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. او علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه، در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت.

ب) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع او را شکوفا ساخت و او را به سبب آزادی‌خواهی به زندان انداختند.

ج) میرزا محمدصادق امیری فراهانی، که بعدها از جانب ناصرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد، در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده است.

د) در شعر ایرج میرزا اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی و شرایط اجتماعی او مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.

- (۱) الف - د (۲) ج - ب (۳) الف - ب (۴) ج - د

۱۰۳- کدام گزینه در رابطه با روزنامه‌نگاری در عصر مشروطه نادرست است؟

- (۱) در سال‌های ابتدایی مشروطه بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند و روزنامه‌ها در بردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بودند.
- (۲) روزنامه «نسیم شمال» با مدیریت و نویسندگی سید اشرف‌الدین گیلانی منتشر می‌شد که در آن، مسائل سیاسی و اجتماعی با لحنی انتقادی و طنزآمیز بیان می‌شد.
- (۳) روزنامه «صور اسرافیل» با مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل و دو مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرا بهار به عرصه ظهور رسیدند.
- (۴) مجله «بهار» که نشریه‌ای اجتماعی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی (پدر پروین اعتصامی) منتشر شد.

۱۰۴- چند مورد از عبارات زیر درباره اوضاع ادبی در دوره بازگشت و بیداری صحیح نیستند؟

- الف) شاعران عصر بیداری به محتوا بیش‌تر از صور خیال اهمیت می‌دادند.  
 ب) جنگ‌های ایران و روسیه از رخدادهایی بود که هم در نهضت بازگشت و هم در بیداری جامعه مؤثر بود.  
 پ) هاتف اصفهانی از معروف‌ترین شاعران دوره بازگشت و صبای کاشانی شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت هستند.  
 ت) نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و سروش اصفهانی از گروه غزل‌سرایان دوره بازگشت محسوب می‌شوند.  
 ث) اهمیت شاعران دوره بازگشت در نجات زبان شعر از رخوت اواخر دوران سبک هندی است.
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار



۱۰۵- کدام عامل در بیداری جامعه در دوره بیداری مؤثر نبوده است؟

- (۱) تأسیس مدرسه دارالفنون و آموزش‌های نوین
- (۲) توجه مردم به واقعیت‌ها
- (۳) تأثیر جنگ‌های بی‌فرجام ایران و عثمانی
- (۴) کوشش‌های عباس‌میرزا ولیعهد قاجار در روی آوردن به دانش‌های جدید

۱۰۶- با توجه به تاریخ ادبیات دوره بازگشت ادبی کدام گزینه درست است؟

- (۱) هر چند نشاط اصفهانی غزل‌سرا نیز است، اما قصیده‌های او در آن دوره تا حدودی کم‌نظیر است.
- (۲) بیت مقابل، سرآغاز یکی از سروده‌های صباى کاشانی است: هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم / جهان و هرچه در او جز به کام خویش ندیدم
- (۳) بیت مقابل، از سروده‌های پرچم‌دار بازگشت ادبی است: به نام خداوند بینش‌نگار / خردآفرین، آفرینش‌نگار
- (۴) صباى کاشانی در قصیده، غزل و قطعه دست داشت و «گلشن صبا» را در قالب مثنوی سروده‌است.

۱۰۷- انتساب چند اثر به پدیدآورنده آن «غلط» است؟

- (ایده‌آل: میرزاده عشقی)، (خداوندنامه: صباى کاشانی)، (منشآت: ادیب‌الممالک فراهانی)، (روزنامه سروش: دهخدا)، (شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن‌خان بدیع)، (تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران: ناظم‌الاسلام کرمانی)، (سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی: جیمز موریه)
- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۰۸- مفهوم کدام بیت تداعی‌کننده بیت زیر نیست؟

- «هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم»
- (۱) چو خواهی که سلطان عالم تو باشی
  - (۲) خواسته‌اش خواسته‌ات باشد و آن‌گاه ببین
  - (۳) ز خود گذر که تو سالار هرکجا بشوی
  - (۴) تاج سلطانی به دنبال آرد آن تسلیم خلق
- جهان و هرچه در او، جز به کام خویش ندیدم»
- به خاک رضایش بمال آن دو دستت
- کو به جهان می‌کندت سرور و سالار و امیر
- اراده‌اش به دو چشمت گذار، شاه شوی
- همچو ساحر با لعابش، می‌فریبد گله را

۱۰۹- چند بیت با بیت زیر، ارتباط مفهومی دقیق دارند؟

- «در کمترین صنّع تو مدهوش مانده‌ایم
- الف) چه کسی تو باری ای جان که ز غایت کمالت
- ب) وصف بشر نماند چو وصف خدا رسید
- ج) توبه کرم و عشق همچون اژدها
- د) چه گویم وصف تو؟ خود وصف کردی
- ه) اندر طریق وصف تو ای تو برون ز وصف
- ما خود کجا و وصف خداوند آن کجا؟»
- چو به وصف تو درآیم تو به وصف درنیایی
- کان آفتاب نیر و این شعله سهاست (نیر: درخشان - سها: ستاره‌ای کوچک)
- توبه وصف خلق و آن وصف خدا
- که بی‌شک در همه جای و فردی
- رفتم چنان‌که نیست مرا هوش بر اثر

- (۱) یک بیت (۲) دو بیت (۳) سه بیت (۴) چهار بیت

۱۱۰- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

- گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم
- (۱) همه داد وطن خواهی زنند اما نمی‌دانم
  - (۲) چو ایران نباشد تن من مباد
  - (۳) دگر نه عزم سیاحت کند نه یاد وطن
  - (۴) به حیرتم که اجانب ز ما چه می‌خواهند
- خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم؟
- وطن خواهی به گفتار است یا کردار یا هر دو
- در این بوم و بر زنده یک تن مباد
- کسی که بر سر کویت مجاوری آموخت
- ملوک عصر ز مشتی گدا چه می‌خواهند

■ عَيْنِ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۱۱ - ۱۱۵)

۱۱۱- « أَيُّهَا النَّاسُ! هَلْ تَنْظُنُونَ أَنْكُمْ قَدْ خُلِقْتُمْ مِنْ جِرمِ صَغِيرٍ وَ لَا تَبْصُرُونَ أَنْ فِي وَجُودِكُمْ قَدْ انْطَوَى عَالَمٌ أَكْبَرُ مِنْ أَيِّ

شَيْءٍ تَتَصَوَّرُونَ؟!»: ای مردم!...

(۱) آیا گمان می‌کنید که از جسم کوچکی آفریده شده‌اید و نگاه نمی‌کنید که در وجود شما دنیایی بزرگتر از هر چیزی که تصور می‌کنید به هم پیچیده شده است؟!

(۲) آیا می‌پندارید که از اجسام کوچکی خلق شده‌اید و نمی‌بینید که در وجودتان جهانی عظیم‌تر از هر چیزی که تصور می‌کنید به هم پیچیده شده است؟!

(۳) آیا تصور می‌کنید که از یک جسم کوچک آفریده شدید و نگاه نمی‌کنید که در وجود خودتان جهانی بزرگتر از چیزهایی که تصور می‌کنید به هم پیچیده می‌شود؟!

(۴) آیا گمان می‌کنید که از جسمی که کوچک است خلق شده‌اید و نمی‌بینید که در وجود شما دنیایی بزرگتر از هر چیزی که تصورتان است به هم پیچیده شد؟!

۱۱۲- «أَيُّهَا الْعَاقِلُ! كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ!»: ای انسان خردمند! ...

(۱) شاید راضی کردن تمام مردم هدفی باشد که به دست نیاید!

(۲) مثل این که راضی کردن تمام مردم هدفی است که به دست آورده نمی‌شود!

(۳) گویی خشنود کردن همه مردم سرانجامی است که آن را به دست نمی‌آوری!

(۴) قطعاً راضی کردن همه مردم هدفی است که درکش نخواهی کرد!

۱۱۳- «لَيْتِنَا عَلِمْنَا أَنَّ النَّاسَ مَوْتَى وَ أَهْلَ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ!»:

(۱) ای کاش می‌دانستیم که مردمان، همان مردگانند و اهل علم زنده‌اند!

(۲) امید است ما بدانیم که مردم مرده‌اند و اهل دانش، زنده هستند!

(۳) شاید ما بدانیم که مردم، مردگانند و اهل دانش، زندگان هستند!

(۴) کاش ما می‌دانستیم که مردم مرده‌اند و اهل دانش، زنده هستند!

۱۱۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) كَأَنَّ بَعْضَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ لِسْنَا سِوَى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ!: برخی مردم نمی‌دانند که ما جز گوشت و استخوانی نیستیم!

(۲) إِنِّي أَحَقُّ هَدْفًا بِجُهدِ كَبِيرٍ، لَيْتَنِي أُسْتَطِيعُ!: قطعاً من با تلاشی زیاد، هدفی را محقق می‌کنم، کاش بتوانم!

(۳) قَدْ لَا نَشْعُرُ بِالذَّاءِ وَلَكِنَّهُ فِينَا!: قطعاً درد را احساس نمی‌کنیم ولی آن در وجود ما هست!

(۴) كَلَامُهُمْ لَا تَأْتِيَرُ لَهُ عَلَى سِيرِ مَرَضِهِ!: سخن آنان در روند بیماریش تأثیرگذار نیست!

۱۱۵- « آیا گمان می کنی که تو از نقره یا طلا آفریده شده ای؟! »؛ عین الصحیح:

- (۱) أَ تَظُنُّ أَنَّكَ قَدْ خُلِقْتَ مِنَ الْحَدِيدِ أَوْ الذَّهَبِ! (۲) أَ تَظُنُّ أَنَّكَ قَدْ خُلِقْتَ مِنَ الْفِضَّةِ أَوْ الذَّهَبِ!  
(۳) أَ تَزْعُمُ أَنَّكَ قَدْ خُلِقْتَ مِنَ الْفِضَّةِ أَوْ الذَّهَبِ! (۴) هَلْ تَزْعُمُ أَنَّكَ قَدْ خُلِقْتَ مِنَ الْحَدِيدِ أَوْ الذَّهَبِ!

۱۱۶- عین الأقرب من المفهوم: «چون شیر به خود سپه شکن باش / فرزند خصال خوبستن باش»

- (۱) ﴿يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ﴾ (۲) دَوَاوِكَ فَيْكَ وَ مَا تُبْصِرُ / وَ دَاوِكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ!  
(۳) أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لِأُمَّ وَ لِأَبٍ! (۴) قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ!

۱۱۷- کم عبارة فيها الجملة قد أُكِّدَتْ؟

- (الف) إِنْ تَجْتَهِدَ الْيَوْمَ فَإِنَّكَ تَنْجِحُ غَدًا!  
(ب) إِنْ تَكَاتَبَا بَيْنَكُمَا يُزِيلُ بَعْضُ الْإِبْهَامِ!  
(ج) لَا تَمُوتُوا جُهَالًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَعْزُرُ عَلَى الْجَهْلِ!  
(د) إِنْ نَزَلَ الْمَطَرُ وَ التَّلْجُ مِنَ السَّمَاءِ أَمْرٌ طَبِيعِي!

- (۱) اثنتان (۲) واحدة (۳) أربع (۴) ثلاث

۱۱۸- عین ما لا نرجو وقوعه:

- (۱) لَعَلَّ الْبَشَرَ يَسْتَفِيدُ يَوْمًا مِنَ الْبِكْتِيرِيَا الْمَضِيئَةِ!  
(۲) مَضَى الزَّمَانُ وَ قَلْبِي يَقُولُ إِنَّكَ آتِي!  
(۳) لَيْتَ النَّاسَ يَتَعَايَشُونَ تَعَايُشًا سَلْمِيًّا!  
(۴) كَأَنَّ أَبِي سِيرَجَ مِنَ السَّفَرِ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ!

۱۱۹- عین الخطأ في تعيين المترادف لما أُشير إليه بخط:

- (۱) ﴿كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَ الْمَرْجَانُ﴾ : حرف جرّ «ك»  
(۲) ﴿قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ : «أن»  
(۳) المعلّمة ألّفت الكتاب لكنّ بدقّة حتّى تفهمن الدرس!: «أما»  
(۴) لماذا ما سافرت بالطائرة؟ لأنّ بطاقة الطائرة غالية!: «بسبب أن»

۱۲۰- عین خبر «لا» النافية للجنس يختلف عن البقية:

- (۱) ﴿... لَا عَلِمْنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا...﴾ (۲) ﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾  
(۳) لَا شَيْءَ أَحْسَنُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ! (۴) أَكَّدَتْ فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ الدَّعْوَةَ إِلَى التَّوْحِيدِ لَا شَكَّ فِيهِ!

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی،  
جهان ممکنات  
درس‌های ۱ و ۲  
تا پایان «نسبت‌های سه‌گانه  
در قضایا»  
صفحه‌های ۱ تا ۱۰

۱۲۱- وجه اختصاصی موجودات ... است و هستی و چیستی در جهان خارج ... هستند.

- (۱) ماهیت - تفکیک‌ناپذیر  
(۲) هستی - تفکیک‌پذیر  
(۳) ماهیت - تفکیک‌پذیر  
(۴) هستی - تفکیک‌ناپذیر

۱۲۲- در کدام قدم طی شده برای درک مغایرت وجود و ماهیت به وجه اشتراک و اختصاص موجودات تأکید می‌کنیم و آن‌ها را چگونه می‌یابیم؟

- (۱) قدم سوم - دو مصداق برای یک مفهوم  
(۲) قدم دوم - دو مفهوم برای یک مصداق  
(۳) قدم دوم - دو مصداق برای یک مفهوم  
(۴) قدم چهارم - دو مفهوم برای یک مصداق

۱۲۳- کدام حمل بی‌نیاز از دلیل است؟

- (۱) انسان دو پا دارد.  
(۲) انسان موجود است.  
(۳) حیوان جسم حساس است.  
(۴) خدا وجود دارد.

۱۲۴- کدام مطلب درباره تاریخچه بحث مغایرت وجود و ماهیت درست است؟

- (۱) توماس آکوئیناس که بی‌واسطه با فلسفه ارسطو آشنا بود، این بحث را در اروپا گسترش داد.  
(۲) ابن‌سینا این بحث را به خوبی تشریح کرد و مبنای بسیاری از برهان‌های انسان‌شناسی خود قرار داد.  
(۳) فلاسفه مسلمان توجه زیادی به این بحث نشان ندادند.  
(۴) فلاسفه غربی از طریق جریان فلسفی توماس آکوئیناس، بار دیگر با فلسفه ارسطویی آشنا شدند.

۱۲۵- در کدام گزینه رابطه بین موضوع و محمول از نوع ضروری است؟

- (۱) اسب بالدار دارای شاخ است.  
(۲) انسان مذکر است.  
(۳) مربع سه‌ضلعی ناموجود است.  
(۴) اسب پرنده است.

۱۲۶- در کدام مورد نسبت میان موضوع و محمول در هر دو قضیه یکسان است؟

- (۱) آهن نوعی ماده است. - جیوه فلز است.  
(۲) مایع بنزین است. - آب مایع است.  
(۳) خاک جسم است. - مثلث متساوی‌الاضلاع است.  
(۴) این شکل مربع است. - اسب حیوان است.

۱۲۷- اگر محمول قضیه‌ای ذاتی موضوع خود باشد، آنگاه ...

- (۱) موضوع هم می‌تواند آن را بپذیرد و هم می‌تواند نپذیرد.  
(۲) پذیرفتن آن توسط موضوع ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.  
(۳) پذیرفتن آن توسط موضوع محال و غیرممکن است.  
(۴) حمل هر چیزی غیر از محمول بر موضوع محال خواهد بود.

۱۲۸- حالت یک قضیه، با عوض کردن فعل آن تغییر نمی‌کند. کدام گزینه توضیح و مثالی مناسب درباره این‌گونه قضایاست؟

- (۱) سلب محمول از موضوع مستلزم تناقض نیست. - مجموع زوایای مثلث دو قائمه است.  
(۲) سلب محمول از موضوع محال است. - انسان حیوان راه‌رونده روی دو پا است.  
(۳) سلب محمول از موضوع مستلزم تناقض است. - ماده، جوهری با ابعاد سه‌گانه است.  
(۴) می‌توان محمول را از موضوع سلب کرد. - زمین به دور خودش و به دور خورشید می‌چرخد.

۱۲۹- طرح موضوع «رابطه امکانی میان ماهیت اشیاء و وجود در جهان هستی» از طرف ابن‌سینا مبتنی بر چیست؟

- (۱) برهان وجوب و امکان  
(۲) مغایرت وجود و ماهیت  
(۳) واقعیت داشتن جهان  
(۴) قابل شناخت بودن جهان

۱۳۰- کدام گزینه به ترتیب درباره رابطه امکانی و رابطه وجوبی بین موضوع و محمول صحیح است؟

- (۱) می‌توان آن را نفی یا سلب کرد. - تنها حمل یا عدم حمل آن قابل تصور است.  
(۲) حمل محمول بر موضوع به دلیل نیاز دارد. - نمی‌توان خلاف آن را تصور کرد.  
(۳) محمول نمی‌تواند از ذاتیات شیء باشد. - مفهوم وجود نمی‌تواند محمول واقع شود.  
(۴) یک علت خارجی آن را از حالت امکان خارج می‌کند. - حمل محمول محال است.

# سوالات پایه دهم (بخش اختیاری)

## ۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

در تابستان، از میان دروس دهم، پاسخگویی به سوالات علوم و فنون ادبی (۱)، عربی زبان قرآن (۱) و اقتصاد اجباری است. پاسخگویی به سایر دروس دهم، اختیاری است. اگر مطالعه کرده‌اید، به سوالات این دروس هم پاسخ دهید تا نمره آن در کارنامه‌تان اعلام شود.

### بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

## ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

معادله درجه دوم  
(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا)  
تابع  
(مفهوم تابع، ضابطه جبری تابع)  
صفحه‌های ۳۳ تا ۵۵

۱۳۱- اگر  $x = 2$  جواب معادله  $\frac{x}{k-x} - \frac{k}{x} = \frac{x-k}{x}$  باشد، حاصل ضرب جواب‌های معادله  $\frac{x^2}{k-x} - \frac{k}{x} = \frac{x-k}{x}$

کدام است؟

- (۱) -۴      (۲) ۴      (۳) ۲      (۴) -۲

۱۳۲- کدام گزینه در مورد معادله  $\frac{x^2+3}{6x+2} + 2 = \frac{-6x-2}{x^2+3}$  درست است؟

- (۱) دو جواب مثبت دارد.      (۲) جواب ندارد.  
(۳) دو جواب منفی دارد.      (۴) یک جواب دارد.

۱۳۳- علی و حسن یک دیوار را به تنهایی به ترتیب در ۴ و ۱۲ ساعت نقاشی می‌کنند. هر دو با هم مشغول به کار شده و شروع به نقاشی دیوار می‌کنند.

پس از ۱ ساعت علی محل کار را ترک می‌کند. حسن مابقی دیوار را در چند ساعت نقاشی می‌کند؟

- (۱) ۴      (۲) ۸      (۳) ۶      (۴) ۱۰

۱۳۴- اگر جدول مقابل بیانگر تابع  $f$  باشد، حاصل  $m-n$  کدام است؟

|   |        |        |    |         |        |
|---|--------|--------|----|---------|--------|
| x | ۳      | ۷      | ۱  | ۳       | ۷      |
| y | $n+2m$ | $2m+2$ | ۱۲ | $3m+3n$ | $m-3n$ |

- (۱) -۶      (۲) ۲      (۳) -۲      (۴) ۶

۱۳۵- اگر  $f = \{(4, x+2), (-2, m+1), (-2, 5), (4, -5)\}$  یک تابع باشد، مقدار  $x+m$  کدام است؟

- (۱) صفر      (۲) -۷      (۳) ۴      (۴) -۳







جامعه‌شناسی (۱)

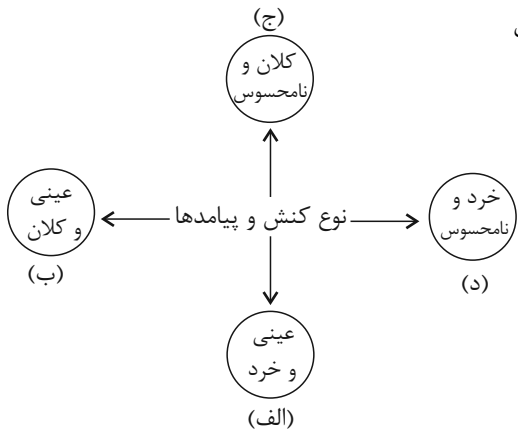
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

زندگی اجتماعی

(اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، جهان‌های اجتماعی، پیامدهای جهان اجتماعی)  
صفحه‌های ۲۵ تا ۵۰

۱۴۱- در نمودار زیر کدام پدیده‌های اجتماعی به ترتیب در جایگاه «د، ج، الف، ب» قرار می‌گیرند؟



(۱) علاقه به نوشتن رمان - مهاجرت روستاییان به شهر - بورس اوراق بهادار - پس‌انداز کردن

(۲) تصور من از دفتر کار و کالتم - آزادی بیان - صرفه‌جویی و پس‌انداز برای شرکت در

کلاس موسیقی - مراسم نخل‌گردانی در استان یزد

(۳) تصور زندگی در سیاره مریخ - کمال و سعادت بشری - بحران آگاهی و بحران معنا -

کلاس کنکور

(۴) حمایت از افراد بی‌خانمان - شهر هوشمند - آزمون عملی رانندگی - کتابخانه مدرسه

۱۴۲- به ترتیب، هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- در کشوری تصمیم گرفته شد که از این پس به جای رنگ زرد در چراغ راهنمایی، از رنگ سفید استفاده شود.

- در کشور اندونزی با اعلام قانون ممنوعیت حجاب برای بانوان دانشجو، مردم به خیابان‌ها آمده و علیه این قانون شعار اعتراضی سردادند.

(۱) بخش‌هایی از جهان اجتماعی به آسانی تغییر می‌کند و تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. - با حذف شدن برخی از

بخش‌های جهان اجتماعی، آن جهان فرو می‌ریزد.

(۲) عقاید و نمادها، سطحی‌ترین لایه‌های هر جهان اجتماعی اند. - به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر جهان اجتماعی دارند، لایه‌های عمیق و

بنیادین می‌گویند.

(۳) لایه‌های عمیق تأثیر همه‌جانبه دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. - هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست.

(۴) برخی لایه‌ها می‌توانند حذف شوند ولی با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد. - به بخش‌هایی که نقش حیاتی ندارند لایه‌های سطحی جهان

اجتماعی می‌گویند.

۱۴۳- کدام گزینه در مورد تفاوت و تنوع جهان‌های اجتماعی صحیح نیست؟

(۱) هر جهان اجتماعی تغییرات و تفاوت‌های گوناگونی را درون خود می‌پذیرد.

(۲) رجوع به تاریخ گذشته خود، یکی از راه‌های پی‌بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی است.

(۳) جهان‌های اجتماعی، انسان آگاه و خلاق را پدید می‌آورند.

(۴) تنوع آگاهی، معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها، جهان‌های اجتماعی مختلفی پدید می‌آورد.



۱۴۴- هر دو عبارت مطرح شده در کدام گزینه صحیح می‌باشند؟

- (۱) جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند، ارزش‌ها و نمادهای خود را متناسب با این عقیده سازمان می‌دهد. - هنجارها و نمادها برحسب علایق عموم افراد جامعه در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند.
- (۲) تغییر در نمادها، در هیچ شرایطی منجر به تحول بنیادین در جامعه نمی‌شود. - در هر جهان اجتماعی، تمامی راه‌های متفاوت تأمین نیازهای افراد پذیرفته می‌شود.
- (۳) هنگامی که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را جداگانه تجزیه و تحلیل می‌کنیم، با نهاد اجتماعی آشنا می‌شویم. - خانواده یکی از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی است.
- (۴) مدرسه و کلاس، نمادی از نهاد تعلیم و تربیت می‌باشند. - هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست.

۱۴۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- گزینه به این معناست که موجود زنده از بدو تولد معلومات و مهارت‌های غیراکتسابی دارد.
  - گاهی نوعی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد که مبتنی بر سرمایه‌داری یا همان آپارتاید است.
  - انسان در هر موقعیتی قرار می‌گیرد، ابتدا آن را برای خود تعریف می‌کند و به آن معنا می‌دهد، سپس دست به عمل می‌زند.
- (۱) ص - ص - غ - غ      (۲) ص - غ - ص      (۳) غ - ص - غ      (۴) غ - غ - ص

۱۴۶- جهان‌های اجتماعی بر چه اساسی با هم تنوع دارند و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد، از چه نوع است؟

- (۱) عقاید و ارزش‌های کلان خود - تفاوت‌هایی که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.
- (۲) عقاید و ارزش‌های کلان خود - تفاوت‌هایی که تغییر در آن‌ها باعث دگرگونی جهان اجتماعی می‌شود.
- (۳) هنجارها و نمادها - تفاوت‌هایی که تغییر در آن‌ها باعث دگرگونی جهان اجتماعی می‌شود.
- (۴) هنجارها و نمادها - تفاوت‌هایی که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

۱۴۷- تمام عبارات کدام گزینه در مورد نگاه تک‌خطی به جهان‌های اجتماعی صحیح است؟

- (۱) همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگر هستند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند. - جهان‌های اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند. - هیچ یک از آنها با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد.
- (۲) همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگر هستند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند. - بعضی‌ها در این مسیر پیشرفته‌ترند و بعضی دیگر عقب‌مانده‌اند. - جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشرفته را الگوی خود قرار دهند.
- (۳) آگوست کنت، دورکیم، مارکس و مردم‌شناسان به این دیدگاه اعتقاد دارند. - تفاوتشان همانند تفاوت موجود زنده در طی کردن مراحل مختلف رشد خود در زندگی است. - جوامع بشری را به جوامع مکانیکی و ارگانیکی تقسیم می‌نمایند.
- (۴) آگوست کنت، دورکیم، مارکس و مردم‌شناسان به این دیدگاه اعتقاد دارند. - با جهان‌های اجتماعی مختلف روابط متقابلی دارند. - هر جهان اجتماعی مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد.



۱۴۸- در متن زیر، موارد مشخص شده به ترتیب، بیانگر کدام اند؟

- راننده‌ای در هنگام نیمه‌شب، در حال رانندگی است. هنگام رسیدن به چهارراه است که ناگهان چراغ راهنمایی و رانندگی قرمز می‌شود. راننده با خود می‌گوید حال که کسی نیست عبور کنم، لحظه حرکت یک ندای درونی به او می‌گوید قوانین راهنمایی و رانندگی را رعایت کن و راننده تا سبز شدن چراغ راهنما صبر می‌کند و خود را از تصادف احتمالی نجات می‌دهد.

(۱) فرصت - محدودیت (۲) محدودیت - فرصت (۳) فرصت - فرصت (۴) محدودیت - محدودیت

۱۴۹- هریک از عبارات زیر مربوط به کدام موضوع است؟

- حقوق و تکالیف افراد

- سپردن داوری درباره امور فراتجربی به افراد و گروه‌های متفرق

- عدالت اجتماعی

(۱) فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نیاید‌های جهان اجتماعی - غلبه کنش‌های عقلانی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند - هنجار

(۲) ارزیابی حقوق و تکالیف افراد براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها - زوال عقلانیت ذاتی - ارزش

(۳) فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نیاید‌های جهان اجتماعی - زوال عقلانیت ذاتی - آرمان

(۴) ارزیابی حقوق و تکالیف افراد براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها - گسترش عقلانیت ذاتی - ارزش

۱۵۰- به ترتیب هر عبارت، مربوط به کدام گزینه است؟

- موقعیت جدید برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی

- پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین

- تفاوت شیوه زندگی انسان کوچ‌نشین، یک‌جانشین و شهرنشین

(۱) فرصت‌ها و محدودیت‌ها - ساختن جهان اجتماعی - کنش انسان‌ها و فعالیت حیوانات دارای اشتراک است.

(۲) پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی - پدیدآمدن جهان اجتماعی جدید - پیامدهای جهان اجتماعی صرفاً محدود کننده‌اند.

(۳) فرصت‌ها و محدودیت‌ها - پابرجا ماندن جهان اجتماعی - سهم پیشینیان ما در ساختن جهان اجتماعی ناچیز است.

(۴) پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی - ساختن جهان اجتماعی جدید - انسان صرفاً کنش‌گری منفعل و مجبور نیست.



منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تعریف

(اقسام و شرایط تعریف)

استدلال استقرایی

(اقسام استدلال استقرایی)

قضیه حملی و قیاس اقترانی

(قضیه حملی)

صفحه‌های ۲۷ تا ۶۱

۱۵۱- آنگاه که ویژگی‌های مفهوم مجهول را به امر عام و امر خاص دسته‌بندی می‌کنیم، تعریف از چه نوعی است؟ و کدام

گزینه مثالی برای این نوع می‌باشد؟

- (۱) مفهومی - رئالیسم: از لفظ رئال به معنای واقعی  
(۲) لغوی - انسان: حیوان مستوی‌القامه  
(۳) مفهومی - مربع: چهارضلعی منتظم با اضلاع و زوایای برابر  
(۴) مصداقی - نبی از ریشهٔ نباء به معنای پیام‌آور

۱۵۲- در کدام گزینه نوع تعریف ذکر شده صحیح نیست؟

(۱) سناد: سامانهٔ نام‌نویسی الکترونیکی دانش‌آموزان (تعریف لغوی)

(۲) مفاهیم فلسفی: مفاهیمی نظیر علت، معلول، ضرورت و ... (تعریف از طریق ذکر مصداق)

(۳) مثلث: شکل سه‌زاویه‌دار (تعریف لغوی)

(۴) انسان: حیوانی که قدرت نگارش دارد. (تعریف مفهومی)

۱۵۳- اگر تعریفی مانع نباشد در میان مصداق مفهوم مجهول و مصداقی که پوشش‌دهندهٔ تعریف هستند کدام یک از نسبت‌های چهارگانه نمی‌تواند برقرار

باشد؟

- (۱) تباین  
(۲) عموم و خصوص من‌وجه  
(۳) عموم و خصوص مطلق  
(۴) تساوی

۱۵۴- کدام تعریف از نظر جایگاه مفاهیم دارای اشکال است؟

- (۱) انسان: متفکر دارای حواس پنجگانه  
(۲) انسان: موجود زنده متعجب  
(۳) حیوان: موجود زنده دارای حواس  
(۴) گیاه: موجود زنده رشدکننده بدون حواس پنجگانه

۱۵۵- اگر بگوئیم: «عدد یک و دو متعلق به مجموعه اعداد طبیعی هستند. عدد سه نیز متعلق به مجموعه اعداد طبیعی است. پس: همهٔ اعداد متعلق به

مجموعه اعداد طبیعی هستند.» کدام گزینه در مورد این استدلال درست است؟

- (۱) این استدلال، نوعی قیاس اقترانی است که دارای موضوع متغیر و محمول یکسان است.  
(۲) نوعی استدلال تمثیلی است که در آن حکم عدد یک، دو و سه به دلیل مشابهت به همهٔ اعداد سرایت کرده است.  
(۳) این استدلال، یک استقرای تعمیمی است که به دلیل درست بودن مقدمات آن، نتیجه هم درست است.  
(۴) این استدلال، یک استقرای تعمیمی است که علیرغم درست بودن مقدمات، نتیجه آن نادرست است.



۱۵۶- در عبارت زیر به ترتیب، چه نوع استدلالی به کار رفته است؟

«این فرد را می‌شناسم. سرآشپز خوبی‌ست، او بهترین کباب‌هایی که تا کنون خورده‌ام را می‌پزد. پس خورشت‌هایش هم باید خوب باشد.»

- (۱) استقرای تعمیمی - قیاس  
(۲) استقرای تمثیلی - قیاس  
(۳) استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی  
(۴) استقرای تمثیلی - استنتاج بهترین تبیین

۱۵۷- کدام گزاره در خصوص نتیجه استقرا درست است؟

- (۱) براساس مقدمات غیرقطعی بنا شده است.  
(۲) نمی‌تواند مقدمه یک استدلال تمثیلی باشد.  
(۳) قطعی و یقینی نیست.  
(۴) همواره یک قضیه کلی است.

۱۵۸- کدام مورد یک قضیه نیست؟

- (۱) گاهی گدای گدایی و بخت با تو یار نیست  
(۲) در عالم عقل مدخل عشق خوش است  
(۳) ای آنکه نیافت ماه شبگرد تو را  
(۴) هرچه تبر زدی مرا، زخم نشد، جوانه شد

۱۵۹- در کدام گزینه، قضیه محصوره نیامده است؟

- (۱) داوطلبان کنکور سراسری ۹۸ موفق به کسب درصد ۱۰۰ در فلسفه و منطق نشدند.  
(۲) کتاب‌های کتابخانه موزه استاد شهیدی ارزشمند هستند.  
(۳) صاحبان مزارع گندم شمال کشور ورشکسته شدند.  
(۴) بازیکنان ترکیب اصلی استقلال یازده نفر هستند.

۱۶۰- درباره قضایای شخصیه و محصوره کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) قضیه «امروز هوا دلنشین است» یک قضیه محصوره است.  
(۲) قضیه «جاوید به معنای ابدی است» یک قضیه شخصیه است چرا که جاوید اسم خاص است.  
(۳) قضیه «پایتخت ایران، تهران است» یک قضیه شخصیه است چون سور ندارد.  
(۴) قضیه «هر کی خربزه بخوره پای لرزش هم می‌شینه» یک قضیه محصوره از نوع موجبه کلیه است.



# پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

# پدید آورندگان آزمون

## طراحان به ترتیب حروف الفبا

| نام درس          | نام طراحان   |
|------------------|--|
| ریاضی و آمار     | محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم تونزده‌جانی، محمدعلی جلالی، آروین حسینی، محمد حمیدی، امیر زراندوز، کورش شاه‌منصوریان، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان |
| علوم و فنون ادبی | عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، محمدمامین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان‌کیا، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی  |
| جامعه‌شناسی      | زینب آذری، امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی   |
| روان‌شناسی       | حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، محمد صدقی زاداسفنگره، مهسا عفتی   |
| عربی زبان قرآن   | محمود بادیرین، امیرحسین پورخنجر، محمد جهان‌بین، امیرحسین شکوری، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان    |
| فلسفه و منطق     | حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری   |
| اقتصاد           | نسرین جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان  |

## گزینشگران و ویراستاران

| نام درس          | گزینشگر                         | مسئول درس                       | ویراستار                                       | مستندسازی   |
|------------------|---------------------------------|---------------------------------|--|-------------|
| ریاضی و آمار     | محمد بحیرایی                    | محمد بحیرایی                    | ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، آروین حسینی | الهه شهبازی |
| علوم و فنون ادبی | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد | یاسین مهدیان                                   | فریبا رئوفی |
| جامعه‌شناسی      | مانده مؤمنی                     | مانده مؤمنی                     | فاطمه صفری، کوثر شاه‌حسینی                     | زهره قموشی  |
| عربی زبان قرآن   | احسان کلاته‌عربی                | سید محمدعلی مرتضوی              | درویشعلی ابراهیمی                              | لیلا ایزدی  |
| فلسفه و منطق     | سبا جعفرزاده صابری              | سبا جعفرزاده صابری              | فرهاد علی‌نژاد                                 | زهره قموشی  |
| اقتصاد           | مهدی ضیائی                      | سارا شریفی                      | فاطمه صفری                                     | ستایش محمدی |
| روان‌شناسی       | مهسا عفتی                       | مهسا عفتی                       | محمد صدقی زاداسفنگره                           | ستایش محمدی |

## گروه فنی و تولید

|                     |  |
|---------------------|--|
| مدیر گروه           | سید محمدعلی مرتضوی                         |
| مسئول دفترچه        | فاطمه منصورخاکی                            |
| گروه مستندسازی      | مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی |
| حروف‌چین و صفحه‌آرا | مهشید ابوالحسنی                            |
| ناظر چاپ            | حمید عباسی                                 |





## ریاضی و آمار (۲)

## ۱- گزینه «۱»

(مهمر بگیرایی)

دو عدد را  $x$  و  $y$  فرض می‌کنیم، بنابراین مکعب‌های دو عدد  $x^3$  و  $y^3$  می‌شوند و مجموع مکعب‌ها به صورت  $x^3 + y^3$  نوشته می‌شود، همچنین معکوس مجموع دو عدد به صورت  $\frac{1}{x+y}$  نوشته می‌شود. بنابراین گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۳)

## ۲- گزینه «۳»

(مهمر همیدی)

می‌دانیم نتیجه استدلال مغالطه همواره درست نیست، فقط گزینه «۳» مربوط به مغالطه است. بقیه گزینه‌ها استدلال قیاس استثنایی هستند.

|                   |                   |
|-------------------|-------------------|
| $p \Rightarrow q$ | $p \Rightarrow q$ |
| $\underline{p}$   | $\underline{q}$   |
| قیاس استثنایی:    | مغالطه:           |
| $\therefore q$    | $\therefore p$    |

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

## ۳- گزینه «۱»

(امیر زرنروز)

می‌دانیم در اثبات به کمک عکس نقیض گزاره شرطی می‌توان به جای اثبات  $p \Rightarrow q$  گزاره  $\sim p \Rightarrow \sim q$  را اثبات کنیم یعنی عکس نقیض گزاره داده شده را پیدا می‌کنیم.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

## ۴- گزینه «۱»

(کوروش شاه‌منصوریان)

$$\frac{Ax^3 + Bx + C}{x^2 + 1} + \frac{x + D}{x^2 + 1} = x$$

$$\frac{x(x^2 + 1)}{x^2 + 1} \rightarrow Ax^3 + (B+1)x + C + D = x^3 + x$$

$$\Rightarrow A = 1, B + 1 = 1 \Rightarrow B = 0, C + D = 0$$

$$\Rightarrow A + B + C + D = 1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

## ۵- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

$f$  تابع ثابت است، پس برد آن عدد ثابتی، مانند  $C$  است.

$$f(4) + f(1) = 5 \Rightarrow C + C = 5 \Rightarrow C = 2/5$$

از آنجایی که  $f$  تابع ثابت است، پس حاصل آن به‌ازای هر مقدار  $x$  برابر  $2/5$  است:

$$f(\sqrt{3}) = C = 2/5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

## ۶- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

نمودار از دو نقطه  $(0, 2)$  و  $(-2, 0)$  می‌گذرد.

$$m = \frac{2-0}{0-(-2)} = 1$$

$$y - y_0 = m(x - x_0)$$

$$y - 0 = 1(x + 2) \Rightarrow y = x + 2$$

$$f(x) = \begin{cases} 2 & , x \geq 0 \\ x + 2 & , x \leq 0 \end{cases}$$
 تابع ثابت است  $\Leftrightarrow x \geq 0$

$$f(-1) = -1 + 2 = 1$$

$$f(3) = 2$$

$$\Rightarrow f(-1) + f(3) = 1 + 2 = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

## ۷- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

$f(x)$  یک تابع ثابت است، پس مقدار آن باید برابر یک عدد باشد، بنابراین ضریب  $x$  باید صفر باشد:

$$f(x) = (2m + 4)x + n - 3 \Rightarrow 2m + 4 = 0$$

$$\Rightarrow m = -2 \Rightarrow f(x) = \frac{n-3}{\text{یک عدد}}$$

از طرفی چون  $g(x)$  تابع همانی است، پس باید ضابطه آن  $g(x) = x$  باشد، پس:

$$g(x) = (n-6)x + k + 4 \Rightarrow \begin{cases} n-6=1 \Rightarrow n=7 \\ k+4=0 \Rightarrow k=-4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow g(x) = x$$

$$\Rightarrow f(x) = n - 3 \xrightarrow{n=7} f(x) = 4$$

حال خواسته سؤال را به‌دست می‌آوریم:

$$\frac{f(3) - g(-2)}{n + 2m} = \frac{4 - (-2)}{7 + 2(-2)} = \frac{6}{3} = 2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

## ۸- گزینه «۴»

(مهمر علی بلالی)

تابع  $f$  همانی است، پس ضابطه آن باید به صورت  $f(x) = x$  باشد، بنابراین:

$$x^2 \text{ ضریب } = 0 \Rightarrow m + 3 = 0 \Rightarrow m = -3$$

$$x \text{ ضریب } = 1 \Rightarrow n = 1$$

$$\text{عدد ثابت} = 0 \Rightarrow k = 6$$

## علوم و فنون ادبی (۲)

(سعید جعفری)

## ۱۱- گزینه «۲»

موارد نادرست:

۱- نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود. ۲- نثر فنی در قرن هشتم با سيطرة تیموریان بر ایران از میان می‌رود. ۳- نثر ساده در کتاب‌های این دوره (قرن هشتم)، جای نثر فنی را می‌گیرد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۳۸)

(شیوا نظری)

## ۱۲- گزینه «۳»

یکی از جریان‌های این دوره، ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد، اما این جریان در زبان فارسی دیری نپایید. امیر علیشیر نوایی محاکمه‌اللغتین و ظهیرالدین بابر، بابرنامه را در حوزه ادبی هرات به ترکی نوشتند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۹)

(محمدرامین دانش‌فام)

## ۱۳- گزینه «۳»

کاربرد «همی» در مصراع اول، مربوط به ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است، اما در مصراع دوم، کاربرد کلمات عربی نشان از زبان سبک عراقی دارد. بیت از سعدی است که شاعر سبک عراقی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر از کلمات عربی (شاهد، عارف، نزاع) زیاد استفاده کرده است و ویژگی خاصی از سبک خراسانی در بیت دیده نمی‌شود.

گزینه «۲»: فراوانی استفاده از لغات عربی (مظهر، لطف، ازل، امل، جامع، علم، عمل، شجاع) توسط شاعر، بیت را مربوط به سبک عراقی می‌کند و درهم آمیختگی مختصات زبانی در آن دیده نمی‌شود.

گزینه «۴»: کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم (زیر پای‌اندر) از نشانه‌های سبک خراسانی است. ضمناً کلماتی مثل «لختی» و «فسرده» هم تقریباً کاربردهای کهنی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۶)

(هومن نمازی)

## ۱۴- گزینه «۲»

واژه «پولاد» مجاز از شمشیر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شهر ایران» یعنی «کشور ایران» و مجاز ندارد.

گزینه «۳»: بیت فاقد مجاز است.

گزینه «۴»: «خون» و «دل» معانی حقیقی خود را می‌دهند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

(شیوا نظری)

## ۱۵- گزینه «۴»

«گل» مجاز به علاقه شباهت (استعاره مصرحه) از معشوق است. (شاعر در ابتدا گفته است: ای معشوق که مانند گل هستی! و سپس مشبه را حذف کرده است.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «طره» مجاز از کل مو به علاقه غیرشباهت

گزینه «۲»: «خاک» مجاز از قبر به علاقه غیرشباهت

گزینه «۳»: فاقد مجاز است. («شیرین‌لب» صفت جانشین اسم است.)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۳)

پس تابع  $g(x)$  برابر است با:  $\{(t, 4), (-2, 4)\}$  چون  $g(x)$  تک

عضوی هست، پس:

$$t = -2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

## ۹- گزینه «۴»

(ابوالفضل بهاری)

برای اینکه  $f$  ضابطه یک تابع باشد، باید مقدار تابع در هر دو ضابطه اول و دوم به‌ازای  $x = 4$  یکسان باشد:

$$\text{ضابطه اول} \Rightarrow x = 4 \Rightarrow f(4) = 16m + 2n$$

$$\text{ضابطه دوم} \Rightarrow x = 4 \Rightarrow f(4) = 8m + n - 3$$

$$16m + 2n = 8m + n - 3 \Rightarrow 8m + n = -3$$

همین شرایط در  $x = -1$  باید برای ضابطه‌های دوم و سوم رخ دهد:

$$\text{ضابطه دوم} \Rightarrow x = -1 \Rightarrow f(-1) = -2m + n - 3$$

$$\text{ضابطه سوم} \Rightarrow x = -1 \Rightarrow f(-1) = -1 + 2n - m$$

$$-2m + n - 3 = -1 + 2n - m \Rightarrow -m - n = 2$$

دو معادله را در یک دستگاه حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} 8m + n = -3 \\ -m - n = 2 \end{cases}$$

$$7m = -1 \Rightarrow m = \frac{-1}{7}, \quad n = \frac{-13}{7}$$

$$\Rightarrow 2m + 2n = 2\left(\frac{-1}{7}\right) + 2\left(\frac{-13}{7}\right) = \frac{-2}{7} - \frac{26}{7} = \frac{-28}{7} = -4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۲ تا ۳۳)

## ۱۰- گزینه «۴»

(امیر زرانوز)

برای آن‌که  $f$  تابع باشد، حاصل  $f(4)$  از هر دو ضابطه باید با هم برابر باشند، لذا:

$$3k(4) + 2 = \frac{k}{4}(4) - 1 \Rightarrow 12k + 2 = k - 1$$

$$\Rightarrow 11k = -3 \Rightarrow k = \frac{-3}{11}$$

$$f(-1) = \frac{11}{4}(-1) - 1 = \frac{3}{44} - 1 = \frac{3 - 44}{44} = \frac{-41}{44}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۲ تا ۳۳)

## علوم و فنون ادبی (۱)

## ۲۱- گزینهٔ «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

آثار باقی‌مانده از فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

فارسی دری یا نو با کنارگذاشتن برخی از صداهای زبان عربی الفبای آن را پذیرفت. فارسی میانه به دو گروه پهلوی و پارسی تقسیم می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

## ۲۲- گزینهٔ «۲»

(یاسین مهریان)

توجه داشته باشید که شاعران «بیشتر» به واقعیت بیرونی نظر داشتند و نمی‌توان گفت که همهٔ اشعار این دوره با نظر به واقعیت بیرونی خلق شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحهٔ ۴۳)

## ۲۳- گزینهٔ «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم، مهم‌ترین دورهٔ تمدن اسلامی بوده‌است. شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۳)

## ۲۴- گزینهٔ «۳»

(شیوا نظری)

کلمات «زینت» و «نعمت» سجع دارند و «چون» ادات تشبیه است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: سجع دارد و دارای یک تشبیه است: تشبیه معشوق به آفتاب و برتری بر آن

گزینهٔ «۲»: در نیم‌مصراع اول و دوم، بین کلمات «توتیا» و «بیا» سجع مطرف وجود دارد. تشبیهات: ۱- تو به توتیا ۲- رحمت به آب

گزینهٔ «۴»: در نیم‌مصراع اول و دوم، بین کلمات «مقصود» و «بود» سجع مطرف دیده می‌شود. تشبیهات: ۱- بودن به آهن ۲- لطف حق به آهن‌ربا

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بریع، ترکیبی)

## ۲۵- گزینهٔ «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

«نبخشاید» و «آید» در این گزینه سجع مطرف دارند.

«کشت» و «هشت» در گزینهٔ «۱»، «بیوه» و «میوه» در گزینهٔ «۲» و «غالب» و «طالب» در گزینهٔ «۴»، سجع متوازی ساخته‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

## ۲۶- گزینهٔ «۳»

(سیار غلام‌پور سیوکی)

سجع مشترک در عبارت صورت سؤال و گزینهٔ «۳»، سجع متوازی است. در عبارت صورت سؤال: «سازنده» و «سوزنده»

و در عبارت گزینهٔ «۳»: «خواهی» و «آری» سجع متوازی می‌سازند.

## ۱۶- گزینهٔ «۲»

(یاسین مهریان)

۱- «چمن» مجاز از باغ، بوستان و نظایر آن‌ها، ۲- «خاک» مجاز از قبر، ۳- «دیروز» مجاز از گذشته، ۴- «فردا» مجاز از آینده

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: ۱- «آب و رنگ» مجاز از زیبایی، ۲- «چمن» مجاز از باغ، بوستان و نظایر آن‌ها، ۳- «فصل گل» مجاز از فصل بهار

گزینهٔ «۳»: ۱- «دل» مجاز از وجود، ۲- «دم» مجاز از لحظه، ۳- «صد» مجاز از مقدار زیاد

گزینهٔ «۴»: ۱- «عالم» در مصراع اول، مجاز از مردم عالم، ۲- «شب و روز» مجاز از همهٔ اوقات

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

## ۱۷- گزینهٔ «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: «صد» مجازاً کثرت و زیادی، «دیده» مجازاً نگاه

گزینهٔ «۳»: «زبان»: مجازاً گوینده، «گوش»: مجازاً شنونده

گزینهٔ «۴»: «مجلس» مجازاً افراد حاضر در مجلس

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

## ۱۸- گزینهٔ «۴»

(مهم‌امین دادرش‌فام)

|    |       |     |     |    |     |     |     |    |     |       |
|----|-------|-----|-----|----|-----|-----|-----|----|-----|-------|
| سَ | خَر   | بُل | بُل | حِ | کَا | یَت | بَا | صَ | بَا | کَرَد |
| کِ | عِشَد | قِ  | رَو | یِ | گُل | بَا | مَا | چِ | هَا | کَرَد |
| U  | -     | -   | -   | U  | -   | -   | -   | U  | -   | -     |

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: الگوی هجایی بیت به صورت زیر می‌باشد:

در بعضی هجاها، اختیار وجود دارد.

(-U--U--U--U)

گزینهٔ «۲»: الگوی هجایی بیت به صورت مقابل می‌باشد:

(-U--U--U--U)

گزینهٔ «۳»: الگوی هجایی بیت به صورت مقابل می‌باشد:

(-U--U--U--U)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

## ۱۹- گزینهٔ «۴»

(سیار غلام‌پور سیوکی)

وزن این مصراع «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است.

وزن سایر گزینه‌ها در مقابل آن به صورت صحیح آمده‌است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

## ۲۰- گزینهٔ «۲»

(عزیز الیاسی‌پور)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» در مورد پیامبر اکرم (ص) هستند یا رو به او بیان شده‌اند، اما مخاطب بیت دوم خداوند است.

توجه: بیت گزینهٔ «۴» به معجزهٔ پیامبر (شق القمر) اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحهٔ ۴۷)

## تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: متوازن است: «عزیز» و «ذلیل»

گزینه «۲»: مطرف است: «می گشتیم» و «می گذشتیم»

گزینه «۴»: سجع متوازن: «بی شمار» و «بی حساب» / «متین» و «کریم»  
(علوم و فنون ادبی (۱)، برقع لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

## ۲۷- گزینه «۳»

(مهمتی فرهادی)

هجاهای کشیده عبارت‌اند از: جور/ تنگ/ مهر (۳)

هجاهای بلند عبارت‌اند از: نَد/ بِن/ اَم/ مَل/ نَد/ گِرا/ وَد/ پَد/ ذَل/ نَد (۱۱)  
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۵۰)

## ۲۸- گزینه «۴»

(مهمتی فرهادی)

اگر تقطیع هجایی ابتدای مصراع گزینه «۳» را درست انجام داده باشید، این گزینه حذف می‌شود؛ چرا که با هجای بلند آغاز می‌شود و همچنین نظم هجایی گزینه «۲» نیز به شکل (U---U---U---) است که به دلیل تفاوت با صورت سؤال، حذف می‌شود.

اما برای رسیدن به پاسخ نهایی، باید مصراع‌های گزینه‌های «۱» و «۴» را کاملاً بررسی کرد، زیرا تفاوتشان در انتهای آن‌هاست و گزینه «۱»، یک هجای بلند کمتر دارد.

|   |     |     |    |     |     |    |     |     |   |       |
|---|-----|-----|----|-----|-----|----|-----|-----|---|-------|
| ت | رَا | دَش | مَ | نِی | بَا | مَ | نَز | بِه | ر | چِیست |
| U | -   | -   | U  | -   | -   | U  | -   | -   | U | -     |

|   |     |     |    |     |     |    |     |     |    |     |     |
|---|-----|-----|----|-----|-----|----|-----|-----|----|-----|-----|
| د | رِی | غَت | نَ | یَا | یَد | بِ | هَر | کَس | نِ | مَا | یِی |
| U | -   | -   | U  | -   | -   | U  | -   | -   | U  | -   | -   |

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

## ۲۹- گزینه «۳»

(مهمتی فرهادی)

سجع به کار رفته در عبارت گزینه «۳»، از نوع مطرف است: «نگیرد» و «آید»  
اما سجع‌های دیگر گزینه‌ها همگی متوازن هستند.

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حیف - طرح

گزینه «۲»: شرط - شرع

گزینه «۴»: عاقل - احق

(علوم و فنون ادبی (۱)، برقع لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

## ۳۰- گزینه «۳»

(مهمرامین راداش‌فام)

عبارت صورت سؤال، به موضوع «برتری باطن بر ظاهر» اشاره دارد که این موضوع در بیت گزینه «۳» نیز با یک تمثیل بیان شده‌است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر اختیاری از خود در پوشیدن خرقة می‌آلود (شراب‌نوشی) ندارد.

گزینه «۲»: یک‌رو بودن و عدم ریاکاری.

گزینه «۴»: ریاکاری (دقت کنید که در متن صورت سؤال، ظاهر فرد زشت و باطنش زیباست، اما در بیت گزینه «۴»، ظاهر فرد، زیبا و باطن وی زشت است).

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵۵)

## جامعه‌شناسی (۲)

## ۳۱- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۷)

## ۳۲- گزینه «۱»

(زینب آذری)

## تشریح عبارتهای نادرست:

- رویکرد گزینشی غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان (سکولاریسم پنهان) باعث پیدایش پروتستانتیسم شده است.

- اروپا در پنج قرن اخیر کانون شکل‌گیری فرهنگی به نام فرهنگ غرب بوده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۴۰)

## ۳۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در فرهنگ دینی اسلام، انسان به‌عنوان برترین آیت و نشانهٔ خداوند سبحان است و در فرهنگ قرآن، کرامت و خلافت انسان هنگامی تحقق پیدا می‌کند که آدمی از محدودیت‌های دنیوی و این‌جهانی خود فراتر می‌رود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۳۹)

## ۳۴- گزینه «۲»

(زینب آذری)

## بررسی عبارات نادرست:

- استبداد قومی هویت اسلامی نداشت.

- نخبگان کشورهای اسلامی قبل از انقلاب اسلامی برای مقابله با استعمار از مکاتب غرب استفاده می‌کردند.

- دولت‌های استعماری غربی با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خود، دولتمردان جوامع اسلامی را مغلوب ساختند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

## ۳۵- گزینه «۳»

(زینب آذری)

- در جهان اسلام آبادی دنیا هدف مستقلی نیست، بلکه در خدمت اهداف معنوی است.

- تمرکز ادبیات مدرن بر روی حالات روانی انسان‌ها در زندگی روزمره است.

- مبنای حقوق بشر، تفکرات اومانستی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ و ۴۰)

## ۳۶- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

مراحل گسترش فرهنگ اسلامی:

خداوند سبحان، پیامبر خود را با آیات روشن‌گر برای تبلیغ توحید فرستاد. (عصر نبوی) - رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیرهٔ عربستان را از بین برد (عصر نبوی) - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان مانع از آشکار شدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی می‌شد. (دوران خلافت)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

## روان‌شناسی

## ۳۷- گزینه «۳»

کوتر شاه‌سینی)  
دنیاجرای رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد.

در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

## ۳۸- گزینه «۲»

کوتر شاه‌سینی)  
علم علاوه بر جنبه ملکی (تأمین دنیا و معاش) دارای جنبه ملکوتی است؛ یعنی، انسان را به سمت خدای جهان و کمال حقیقی فرا می‌خواند و وسیله‌ای است برای رساندن انسان به کمال که دنیا و آخرت او را آباد می‌سازد و وظیفه‌اش محدود به آبادکردن این دنیا و ملک نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۵۱)

## ۳۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)  
روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد (زیرا این پدیده‌ها حسی نیستند) و صرفاً به صورت دانش ابزاری، در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.

از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

## ۴۰- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)  
الف) آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی (مانند حقیقت و فضیلت) ← لیبرالیسم

ب) تحول سکولاریسم عملی به سکولاریسم نظری ← فلسفه‌های روشنگری  
ج) فتودالیسم ← در نظام ارباب رعیتی قرون وسطی کشاورزان وابسته به زمین‌های اربابان بودند.

د) انقلاب فرانسه ریشه در رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

## ۴۱- گزینه «۳»

(موسا عفتی)  
اولین علامت رشد اجتماعی در ۳-۲ ماهگی لبخند اجتماعی است. ترس از غریبه در ۸-۷ ماهگی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

## ۴۲- گزینه «۴»

(مهم‌صمدی زارادسنگره)  
- ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.  
- نوجوانان می‌خواهند چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات را فرا بگیرند، به این نوع مهارت‌آموزی فراحافظه می‌گویند. این تلاش در دوره کودکی وجود ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۵۵)

## ۴۳- گزینه «۳»

(همیدرضا تولگی)  
گزینه «۳» موقعیتی است که احتمالات مختلف در آن در نظر گرفته شده‌اند و بیشتر به دوره نوجوانی سوق دارد. در واقع به تفکر فرضی در این مثال اشاره شده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

## ۴۴- گزینه «۲»

(مهری باهری)  
بازی‌های موزی، مهارت‌های زبانی و احساس ترحم و (متوجه هیجانانگ دیگران شدن)، به ترتیب، مصداق ابعاد اجتماعی، شناختی و هیجانی رشد فائزده‌اند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

## ۴۵- گزینه «۱»

(مهری باهری)  
مطابق حدیث پیامبر اکرم (ص) در هفت سال نخست باید عواطف و احساسات صحیح کودک رشد داده شود و با گفتار و رفتار پسندیده فرزند را پرورش داد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۴)

## ۴۶- گزینه «۴»

(همیدرضا تولگی)  
هویت یعنی مرزگذاشتن میان خود و دیگران. همچنین ابعاد متفاوتی دارد و فقط رفتاری، اجتماعی نیست. هویت در ارتباط با دیگران شکل می‌گیرد. بنابراین گزینه «۴» دقیق‌ترین پاسخ از بین گزینه‌ها است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۹)

## ۴۷- گزینه «۳»

(مهری باهری)  
تغییرات فرد در مسیر رشد می‌تواند کمی و یا کیفی و اساسی باشند. تغییرات کمی به آن دسته تغییرات گفته می‌شود که ماهیت آن ویژگی در فرد بدون تغییر مانده، اما از نظر کمی رشد اتفاق می‌افتد. برای مثال قد نوجوان به نسبت کودک تغییر ماهوی نداشته و تنها از نظر کمی بیشتر می‌شود. به عکس، عملکرد ساختار تولید مثل در خلال رشد از کودکی به نوجوانی تغییر ماهوی کرده و توانایی باروری به‌وجود می‌آید.

## عربی زبان قرآن (۲)

۵۱- گزینهٔ «۲» (مفهم پیمان بین - قنائنات)  
 «إِذَا»: اگر، هرگاه/ فعل شرط «نزل»: فرود بیاید، فرود آمد (رد گزینهٔ ۴) /  
 «طیبر»: پرنده‌ای / «علی»: روی / «حیة الصحراء»: مار صحرا / «آلتی»: که /  
 «وضعت»: قرار داده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «ذنبها»: دم خود، دمش  
 (رد گزینهٔ ۱) / «فی الرمال»: در شن‌ها (رد گزینهٔ ۱) / «وقفت»: ایستاده  
 است / «کالعصا»: مانند عصا (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تصیده»: آن را شکار  
 می‌کند (رد گزینهٔ ۱)

نکات مهم درسی:

ادات شرط «إِذَا» دو معنا دارد: اگر و هرگاه.

(ترجمه)

۵۲- گزینهٔ «۱» (روح‌الله گلشن)  
 «أ تعلم» آیا می‌دانی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هناک» در ابتدای جملهٔ  
 اسمیه به صورت «است، هست، وجود دارد» ترجمه می‌شود (رد گزینهٔ ۳) /  
 «هذه»: این (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يقدر»: (مضارع) قادر است، می‌تواند (رد  
 گزینهٔ ۲) / «مئة و خمسين»: صد و پنجاه (رد گزینهٔ ۴)

(ترجمه)

۵۳- گزینهٔ «۳» (امیر حسین شکوری)  
 «هذا الأمر»: این امر، این مسئله (رد گزینهٔ ۲) / «أن تتغیر»: که تغییر کند  
 (رد گزینهٔ ۱) / «أصوات بعض الكلمات»: صداهای برخی کلمات (رد گزینهٔ  
 ۴) / «عند اللخول»: هنگام وارد شدن (رد گزینهٔ ۱) / «لغة أخرى»: زبانی  
 دیگر، زبان دیگری (رد گزینهٔ ۲)

(ترجمه)

۵۴- گزینهٔ «۱» (پیروز و بان - کرگان)  
**تشریح سایر گزینه‌ها:**  
 گزینهٔ «۲»: توری ← تور (الشبكة: معرفی به ال است).  
 گزینهٔ «۳»: یک درخت ← درخت (الشجر: معرفی به ال است).  
 گزینهٔ «۴»: اشتد ← شدت یافت (اشتد: فعل ماضی غایب است).

(ترجمه)

۵۵- گزینهٔ «۲» (پیروز و بان - کرگان)  
**تشریح سایر گزینه‌ها:**  
 گزینهٔ «۱»: المعجم: معرفی است (واژه‌نامه‌ای: مُعْجَمًا)  
 گزینهٔ «۳»: ها ← ه (مرجع ضمیر (معجم) مذکر است).  
 گزینهٔ «۴»: أشتري ← إشتريت («أشتري» مضارع متکلم وحده است).

(ترجمه)

۵۶- گزینهٔ «۲» (کتاب آبی پیمان‌های)  
 «إناء» ظرفی است که فقط برای خوردن آب به کار می‌رود. (نادرست)  
**ترجمهٔ گزینه‌های دیگر:**  
 گزینهٔ «۱»: ترازو وسیله‌ای است که برای اندازه‌گیری وزن شیء یا سنگینی  
 آن به کار می‌رود. (صحیح)  
 گزینهٔ «۳»: ملّغ، ایبائی فارسی آمیخته به عربی است. (صحیح)  
 گزینهٔ «۴»: نهنگ آبی بزرگ‌ترین حیوانات (جانوران) زنده در جهان به شمار  
 می‌رود. (صحیح)

(واژگان)

تغییرات کیفی و اساسی: سبک پردازش مفهومی - ویژگی‌های جنسی اولیه  
 - تفکر فرضی - تغییر جهت تفکر به صورت لحظه‌ای - جست‌وجو به دنبال  
 تقویت حافظه (فراحافظه) - تحول اخلاقی و ارزشی

تغییرات کمی: سرعت تفکر - گرایش به همسالان - توجه گزینشی - قضاوت  
 در مورد مسائل اخلاقی - رشد قد و وزن - رشد اندام‌های داخلی - سازگاری  
 بیشتر با ویژگی‌های تکلیف

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۲)

۴۸- گزینهٔ «۴» (مفهم مبینی)

وزن نوزاد، ۶ ماه بعد از تولد ۲ برابر می‌شود. وزن این نوزاد ۶ ماهه ۵۴۰۰  
 گرم است. بنابراین در هنگام تولد به احتمال قوی وزن او نصف، یعنی ۲۷۰۰  
 گرم بوده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحهٔ ۴۶)

۴۹- گزینهٔ «۴» (ممیر رضا توکلی)

**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینهٔ «۱»: با رشد اخلاقی، مرز میان خودخواهی و دگرخواهی محکم  
 نمی‌شود، بلکه تشخیص‌ها و واکنش‌ها دقیق‌تر می‌شوند.

گزینهٔ «۲»: به رشد هویت توجه دارد که مربوط به جنبهٔ اجتماعی رشد  
 است.

گزینهٔ «۳»: رشد قضاوت و استدلال (رشد شناختی) و استقلال پیدا کردن از  
 والدین (رشد اجتماعی) زمینه‌ساز رشد اخلاقی هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۵۰- گزینهٔ «۲» (موسا عفتی)

| پيامد تغييرات شناختی               | توصیه  |
|------------------------------------|--|
| حساسیت نسبت به انتقاد دیگران       | بهبتر است در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.  |
| احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز | باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود. |
| آرمان‌گرایی و عیب‌جویی             | باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند.          |
| مشکل در تصمیم‌گیری روزمره          | به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود. تصمیم‌گیری کارآمد، الگوی تصمیم‌گیری نوجوانان باشد.          |

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحهٔ ۵۶)



## ۵۷- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مبتداً» نادرست است. (توَع «فاعل فعل «یقترَب» است.)  
 گزینه «۲»: «اسم مبالغه» نادرست است. (اسم مبالغه بر وزن «فَعَال» و «فَعَالَة» می‌آید.)  
 گزینه «۳»: «لازم» نادرست است. («یتناول» متعدی و «طعام» مفعول آن است.)

(تلیل صرفی و اعراب)

## ۵۸- گزینه «۴»

در این گزینه، سه اسم معرف به ال وجود دارد:

۱- اللّٰه ۲- العربیة ۳- الاسلام

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دو اسم معرف به ال داریم: ۱- الغواصون ۲- الأسماک (دقت کنید که ال در واژه «التقاط» جزئی از اصل کلمه است و زائد نیست.)  
 گزینه «۲»: واژه «ألف»، «ال» دارد اما جزئی از اصل کلمه است.  
 گزینه «۳»: دو اسم معرف به ال داریم: ۱- البطة (دقت کنید که وقتی لـ + ال داریم، «الف» آن حذف می‌شود.) ۲- القرب

نکات مهم درسی:

«ال» زمانی علامت معرفه است که زائد بر کلمه باشد.

(قواعد اسم)

## ۵۹- گزینه «۲»

در این گزینه «هم» محترمونه» جمله اسمیه و جواب شرط است (ترجمه: هر کس به مردم دانشی بیاموزد، آن‌ها به او قطعاً احترام می‌گذارند!)، اما در سایر گزینه‌ها جواب شرط از نوع فعل است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فَهِم» در این عبارت، فعلی است که جواب شرط واقع شده است (ترجمه: هر کس به زندگی دانشمندان نگاه کند، اهمیت تحصیل را می‌فهمد!)

گزینه «۳»: «فُتِحَتْ» در این جمله، جواب شرط است که یک فعل می‌باشد.  
 گزینه «۴»: فعل «قَدْ جَعَلْنَا» جواب شرط این عبارت است.  
**نکته:** دقت کنید که جواب شرط اگر جمله اسمیه، فعل امر، نهی یا به همراه «قَدْ، سوف، سَ و لَنْ» باشد. همراه با حرف «فَ» می‌آید.

(انواع جملات)

## ۶۰- گزینه «۴»

در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» حروف «أَنْ»، «حَتَّى» و «لِکِ» آمده که افعال مضارع بعد از خود را در ترجمه تبدیل به مضارع التزامی می‌کنند، اما در گزینه «۴» حرف «لِ» قبل از فعل مضارع نیامده، بلکه بر سر یک مصدر (اسم) آمده است و معنای مضارع التزامی نداریم. («لِتَجَنَّبَ»: جار و مجرور به معنی «برای دوری کردن»)

(قواعد فعل)

## عربی زبان قرآن (۱)

## ۶۱- گزینه «۲»

(همیدرضا قانرازمینی - اصفهان)  
 «أُخْرَجَ»: بیرون آورد، خارج کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أُنزِلَ»: فرو فرستاد، فرود آورد (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

نکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید در باب‌های مختلف بسیار دقت کنید: «نَزَلَ: نازل شد، فرود آمد»، «أُنزِلَ: نازل کرد، فرود آورد، فرو فرستاد»

(ترجمه)

## ۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه منصورفانکی)  
 «هَلْ»: آیا / «تَصَدَّقْ»: باور می‌کنید (رد سایر گزینه‌ها) / «أَنَّ الْأَعاصِرَ الْقَوِيَّةَ»: که گردبادهای نیرومند (قوی) (رد گزینه ۴) / «تَسْحَبُ»: می‌کشند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «الْأَشْيَاءَ الثَّقِيلَةَ»: چیزهای (اشیای) سنگین / «مَنْ الْأَرْضِ إِلَى السَّمَاءِ»: از زمین به آسمان (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

## ۶۳- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)  
 «تَسَاقَطُ» یک فعل مضارع و به معنای «پی‌درپی می‌ریزد» است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

ضمیر «ها» در گزینه «۱» ترجمه نشده است. (رد گزینه ۱)

توضیح نکات درسی:

در صورتی که پس از یک اسم معرفه، اسم موصول (الَّذِي، الَّتِي، الَّذِينَ و ...) بیاید، اسم معرفه را می‌توان به شکل نکره (همراه با «ی») ترجمه کرد.  
 مثال: الْمُعَلِّمُ الَّذِي دَرَسْنَا ... (معلمی که به ما درس داد ...)

(ترجمه)

## ۶۴- گزینه «۴»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «عُمَلَاءُ: مزدوران / الأعداء: دشمنان / يَدْعُونَ: فرامی‌خوانند  
 گزینه «۲»: «دَفَتَرَ الذِّكْرِيَّاتِ»: دفتر خاطرات  
 گزینه «۳»: «تَعَلَّمُوا (یاد بگیرید) / عَلَّمُوا (یاد بدهید)

(ترجمه)

## ۶۵- گزینه «۳»

(همیدرضا قانرازمینی - اصفهان)  
 «یاد می‌دهد»: يُعَلِّمُ (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «دشمنی»: العداوة (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید در باب‌های مختلف بسیار دقت کنید: «عَلَّمَ: دانست»، «عَلَّمَ: یاد داد»، «تَعَلَّمَ: یاد گرفت»

(ترجمه)

### فلسفه یازدهم

۷۱- گزینهٔ «۴» (سبا هفترزاده صابری)  
همهٔ افراد گاه فارغ از اشتغالات روزمره به تفکر دربارهٔ امور فلسفی می‌پردازند، اما صرفاً افرادی که اندیشیدن فیلسوفانه را پیگیری می‌کنند به ریشهٔ باورهای خود دست می‌یابند.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: هر یک از ما باورهایی داریم که گاه مختص خودمان و گاه مشترک با دیگران است و لزوماً منحصر به فرد نیست.

گزینهٔ «۲»: ریشه‌های فکری و باورهای هر انسان علتی برای رفتار و کردار اوست نه برعکس.

گزینهٔ «۳»: اندیشیدن فیلسوفانه تأمل دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی است، علاوه بر آن ممکن است امور روزمره هم مهم باشند، اما فلسفی نیستند.

(فلسفهٔ یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحهٔ ۲۱)

### ۷۲- گزینهٔ «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

#### تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: مسائل بنیادی زندگی را درمی‌یابند.

گزینهٔ «۲»: به طور کلی کشف حقیقت با منطق صورت نمی‌گیرد؛ بلکه منطق صورت و شکل اندیشه را بیان می‌کند.

گزینهٔ «۳»: با کمک منطق می‌توان به فهم درستی از حقایق عالم هستی و مسائل بنیادی زندگی رسید.

(فلسفهٔ یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

### ۷۳- گزینهٔ «۴»

(فیروز نژادنیوف - تبریز)

فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایهٔ خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند. او دربارهٔ استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی‌ببرد، آن‌ها را می‌پذیرد. عموم مردم در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند؛ دربارهٔ خدا، آزادی، اختیار، خوشبختی و رنج. فرق فیلسوف با مردمان دیگر این است که اولاً فیلسوف دربارهٔ همین مسائل به نحو جدی فکر می‌کند؛ ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد. او تابع برهان و استدلال است؛ نه تابع افراد و اشخاص.

(فلسفهٔ یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحهٔ ۲۳)

### ۷۴- گزینهٔ «۲»

(علیرضا نصیری)

افلاطون در تمثیل غار بر آن است که بگوید شناخت حسی و ظاهری از دنیای خارج به مثابه شناخت آن کسی‌ست که به سایه‌ها خو کرده بود و از حقیقت جهان غافل بود. از نظر افلاطون تا زمانی که از بند اسارت این حواس ظاهری عبور نکنیم، ممکن نیست که به شناخت حقیقت نائل شویم. (رد گزینهٔ ۴)

### ۶۶- گزینهٔ «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ترجمهٔ عبارت صورت سؤال: مثل مؤمن مانند مثل عطار است، اگر با او همنشینی کنی به تو سود می‌رساند؛ با بیت گزینهٔ «۱» متناسب است.

ترجمهٔ عبارت گزینهٔ «۴»: همانا همراه با سختی آسانی است.

(مفهوم)

### ۶۷- گزینهٔ «۴»

(سیرممدعلی مرتضوی)

#### تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «التعایش» مصدر باب تفاعل است و بر وزن «تفاعل» می‌آید.

گزینهٔ «۲»: «المُسَابَقَة» مصدر باب مُفاعلة است و بر وزن «مُفاعلة» صحیح است.

گزینهٔ «۳»: «المؤمنون» جمع مذکر سالم است و جمع مذکر سالم همیشه در پایان خود، علامت فتحه می‌گیرد.

(شبهٔ حرکات)

### ۶۸- گزینهٔ «۴»

(روح‌الله گلشن)

«تَعَلَّمُون» بر وزن «تَفَعَّل»، فعل مضارع از باب «تفعیل» است، نه تفعّل.

(قواعد فعل)

### ۶۹- گزینهٔ «۴»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل «أخرج» ثلاثی مزید نباشد، در گزینهٔ «۴»، «أخرج» مضارع از صیغهٔ متکلم وحده و ثلاثی مجرد است. (ترجمه: به مادرم گفتم چه زمانی می‌توانم برای رفتن به ورزشگاه از خانه خارج شوم!)

#### تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «أخرج» فعل ماضی از صیغهٔ مفرد مذکر غائب از باب افعال است. (معلم آن دانش‌آموز را از کلاس اخراج کرد، زیرا به همکلاسی‌اش احترام نگذاشت!)

گزینهٔ «۲»: «أخرج» در این گزینه فعل مضارع باب افعال از صیغهٔ متکلم وحده است. (برادر کوچکم مشکلی دارد و می‌خواهم که او را از آن مشکل خارج کنم!)

گزینهٔ «۳»: «أخرج» فعل ماضی باب افعال از صیغهٔ مفرد مذکر غائب است. (نور علم فرزندان انسان را از تاریکی نادانی خارج کرده است!)

(قواعد فعل)

### ۷۰- گزینهٔ «۱»

(فاطمه منصورقائمی)

در گزینهٔ «۱»، «يَسْتَمِعْنَ» فعل مضارع از ریشهٔ «سَمِعَ»، بر وزن «يَفْتَعِلُ» و در باب «افعال» است.

(قواعد فعل)



شناخت حقیقی از نظر افلاطون شناخت ایده‌ها یا مُثُل است که با کوششی عقلانی میسر می‌شود؛ بنابراین افلاطون معتقد نیست که هیچ راه شناختی برای حقیقت وجود ندارد (رد گزینه ۱) اما ممکن است که تا کنون همه آنچه شناخته‌ایم همچون سایه‌ای از حقیقت بوده باشد و نه معرفت واقعی (رد گزینه ۳ و تأیید گزینه ۲).

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

#### ۷۵- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

افراد متفکر و اندیشمند این جوامع، این قبیل افکار را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند و اگر با عقل و استدلال منطبق نبود، آن‌ها را نمی‌پذیرند. در بسیاری از مواقع، افراد یک جامعه افکار و عقایدی را می‌پذیرند که پشتوانه عقلی و منطقی محکم ندارند (رد گزینه ۲) بلکه بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد، به صورت یک عادت درآمد است. (رد گزینه ۳) و اکثر افراد جامعه بدون دلیل آن‌ها را پذیرفته‌اند. (رد گزینه ۱)

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴)

#### ۷۶- گزینه «۲»

(مسین آفونری راهنمایی)

این که در جایی تمدنی به وجود می‌آید نشان‌دهندهٔ آن است که مردمانی دربارهٔ مسائل اساسی انسان تفکر کرده‌اند و سخن گفته‌اند.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فلسفه نه آغاز زمانی دارد نه می‌توان گفت که برای اولین بار در کدام سرزمین پدید آمده است.

گزینه «۳»: تمدن چین و هند و بین‌النهرین و مصر قبل از تمدن یونان شکل گرفته‌اند. مهد تفکر فلسفی صرفاً یونان بود و در سایر تمدن‌ها نیز کم و بیش حکمت و فلسفه رایج بود.

گزینه «۴»: اویانیشادها شامل متون متعدد هندو و گاتاها شامل سروده‌های زرتشت می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

#### ۷۷- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

دلیل این که مورخین تاریخ فلسفه تالس را نخستین اندیشمند فلسفی یونان باستان می‌شناسند، این است که وی اولین شخصی است که اندیشه‌های فلسفی مشخص داشته‌است هر چند که هیچ اثر مکتوبی از او باقی نمانده و برای آشنایی با افکار و عقاید او باید به آثار و سخنان اندیشمندان بعدی همچون ارسطو رجوع کنیم. (تأیید گزینه ۱ و رد گزینه ۲) البته این موضوع

بدین معنا نیست که تالس نخستین کسی است که به موضوعات فلسفی اعم از فلسفهٔ طبیعی یا الهی توجه نشان داده؛ قبل از تالس نیز کسانی بوده‌اند که به این موضوعات توجه داشته‌اند. شاعران یونان باستان همچون هومر و هزیود از این دسته افراد هستند که البته نگاه آن‌ها به جهان حماسی و اسطوره‌ایست و به همین خاطر نمی‌توان آن‌ها را فیلسوف دانست و تفاوت آنان با تالس که به نوعی نخستین فیلسوف یونان باستان محسوب می‌شود، در همین تقابل نگرش اسطوره‌ای آنان در مقابل نگرش عقلانی تالس است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

#### ۷۸- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

از نظر هراکلیتوس هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد و هستی و وجود در حال حرکت و شدن است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

#### ۷۹- گزینه «۳»

(احمد منصوری)

وی معتقد است که جهان هستی ثابت است نه در حال شدن و حرکت از خداوند نیز نمی‌تواند جهان را حقیقتاً تغییر دهد یا عوض کند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

#### ۸۰- گزینه «۴»

(سبا بعفرزاده صابری)

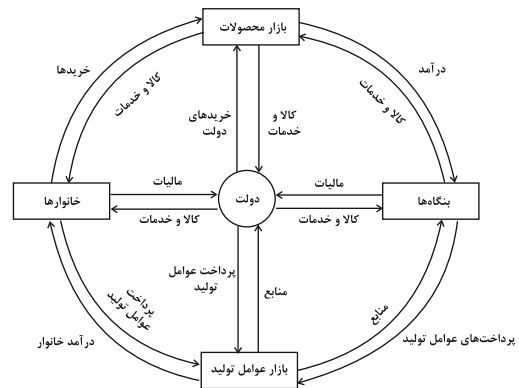
آتن به مرکز نظریات گوناگون و اختلافات فکری تبدیل شد. آراء و نظریات گوناگون و غالباً متضادی که این اندیشمندان عرضه داشتند، سبب شد تا نوعی تشویش و نگرانی بر مردم آن روزگار غالب شود و بذریعۀ اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در ذهن ایشان پراکنده گردد. این آشفتگی فکری به ظهور دانشمندانی منجر گردید که منادی بی‌اعتباری علم و اندیشه شدند این گروه خود را «سوفیست»، یعنی دانشمند می‌خواندند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

## اقتصاد

## ۸۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)



(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۵۹)

## ۸۲- گزینه «۴»

(تفرین ساجری)

الف) کالای پست کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن «زیاد» می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا «کاهش» می‌یابد.

ب) کالاهای مکمل کالاهایی هستند که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: قند و چای، اتومبیل و بنزین، مسواک و خمیردندان و ... افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.

در نتیجه زمانی که قیمت بنزین افزایش می‌یابد، تقاضا برای اتومبیل در بازار «کاهش» می‌یابد.

ج) کالاهای جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. در این زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز در نتیجه افزایش قیمت گوشت سفید باعث «افزایش» در میزان تقاضا برای گوشت قرمز خواهد شد.

د) کالاهایی که مُد می‌شوند، حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیادتر می‌شود.

(اقتصاد، بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه ۳۹)

## ۸۳- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف)

کیلو ۶ = مقدار تقاضای تعادلی

کیلو ۰ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان

کیلو ۶ - ۰ = ۶ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان - مقدار تقاضای تعادلی

ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) داریم، یعنی در سطح قیمت ۶۰۰ تومان، معادل ۴ کیلو مازاد عرضه (کیلو ۴ = ۸ - ۴) داریم.

در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار مازاد تقاضا (کمبود عرضه) داریم، یعنی در سطح قیمت ۳۰۰ تومان، معادل ۱۰ کیلو کمبود عرضه (کیلو ۱۰ = ۰ - ۱۰) داریم.

ج) در سطح قیمت ۵۰۰ تومان و مقدار ۶ کیلو (قیمت و مقدار تعادلی) تولیدکننده بیشترین دریاقتی را دارد.

تومان ۳۰۰۰ = ۵۰۰ × ۶

د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود.

افزایش قیمت باعث می‌شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت ۴۰۰ تومان، ۱۰۰ تومان افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می‌شود.

(اقتصاد، بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

## ۸۴- گزینه «۲»

(مهروی گاردان)

در سطح قیمت ۲۰۰ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابرند، بازار به تعادل می‌رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی‌شود. بنابراین در ردیف ۴ برابری میان عرضه و تقاضا را داریم که به آن «قیمت و مقدار تعادلی» می‌گویند. در سطح قیمت‌های بالاتر از ۲۰۰ ریال (ردیف‌های ۵، ۶ و ۷) در بازار با «مازاد عرضه» روبه‌رو می‌شویم.

در سطح قیمت‌های پایین‌تر از ۲۰۰ ریال (ردیف‌های ۱، ۲ و ۳) در بازار با «کمبود عرضه» روبه‌رو می‌شویم.

(اقتصاد، بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

## ۸۵- گزینه «۲»

(نسرین جعفری)

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) نادرست است.

سازمان آتش‌نشانی، نیروگاه برق: ارائه کالا و خدمات عمومی

سازمان استاندارد: بهبود عملکرد بازار



ب) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط فروشنده در هر مرحله، نخست باید میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله و مرحله قبل را محاسبه و سپس این دو مقدار را از هم کم کنیم، در نتیجه خواهیم داشت:

= مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول  
مالیات بر ارزش افزوده  $\times$  قیمت کالا در مرحله اول

$$\text{تومان } 75 = 1500 \times \frac{5}{100}$$

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم  
مالیات بر ارزش افزوده  $\times$  قیمت کالا در مرحله دوم =

$$\text{تومان } 110 = 2200 \times \frac{5}{100}$$

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم  
- مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم  
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول  
تومان  $35 = 110 - 75$

(ج)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده در تمام مراحل تولید  
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

$$\text{تومان } 175 = 3500 \times \frac{5}{100}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۳)

## ۸۸- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

هزینه فرصت تولید آناناس در کشور A (۱۰ موز)، از هزینه فرصت تولید آناناس در کشور B (۱۲ موز) کمتر است، از طرفی کشور B (براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید) نمی‌تواند به زیادی کشور A، آناناس تولید کند. در نتیجه کشور A در تولید آناناس در مقایسه با کشور B، مزیت نسبی دارد.

از طرفی کشور A می‌تواند ۳ تن موز تولید کند و کشور B، ۵ تن. در نتیجه کشور B در تولید موز مزیت مطلق دارد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

## ۸۹- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

(الف)

مالیات بر مصرف (مالیات بر شکر)  $\frac{1}{8} \times$  مالیات بر درآمد

$$\text{میلیون تومان } 15 = \frac{1}{8} \times 120$$

مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

$$\text{میلیون تومان } 85 = 70 + 15 = \text{مالیات مستقیم}$$

ب) نادرست است؛ در این نوع مالیات، مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(پ) صحیح است.

(ت) صحیح است.

مالیات بر ارزش افزوده  $\frac{1}{5} \times$  مالیات بر مصرف

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده } 12 = \frac{1}{5} \times$$

$$\text{میلیون تومان } 60 = 12 \times 5 = \text{مالیات بر ارزش افزوده}$$

= مالیات غیر مستقیم

عوارض گمرکی و خدماتی + مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف

$$\text{عوارض گمرکی و خدماتی } 120 = 12 + 60 +$$

$$\text{میلیون تومان } 48 = 120 - 72 = \text{عوارض گمرکی و خدماتی}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۳)

## ۸۶- گزینه «۱»

(مهوی ضیائی)

الف) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

ب) حقوق و عوارض گمرکی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به جز اینکه یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

(ج) مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

د) مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چرا که مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(ه) اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

## ۸۷- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف)

= قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در مرحله اول

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده  $\times$  قیمت کالا در مرحله اول) + قیمت کالا در مرحله اول

$$\text{تومان } 1575 = 1500 + 75 = 1500 + \left(1500 \times \frac{5}{100}\right)$$



## ریاضی و آمار (۳)

## ۹۱- گزینه «ا»

(معمد عمیری)

طبق اصل متمم ابتدا تعداد عددهای ۴ رقمی که هیچ کدام از ارقامشان عدد اول نیست را پیدا می‌کنیم و از تعداد کل اعداد ۴ رقمی کم می‌کنیم:

$$9000 = \frac{9}{\text{غیر صفر}} \times \underbrace{10 \times 10 \times 10}_{\{9 \text{ یا } 10 \dots \text{ یا } 90\}}$$

$$1080 = \frac{6}{\{10 \text{ یا } 8 \text{ یا } 6 \text{ یا } 4 \text{ یا } 10\}} \times \underbrace{6 \times 6 \times 6}_{\{0 \text{ یا } 10 \text{ یا } 6 \text{ یا } 4 \text{ یا } 10\}}$$

$$\Rightarrow 9000 - 1080 = 7920$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

## ۹۲- گزینه «ب»

(معمد علی لایلی)

عبارت صورت سؤال را با فاکتورگیری ساده می‌کنیم.

$$\frac{10}{10! + 9! + 8!} = \frac{10}{8!(9 \times 10 + 9 + 1)} = \frac{10}{8!(9 \times 10 + 10)}$$

$$= \frac{10}{8! \times 10 \times (9 + 1)} = \frac{1}{8! \times 10}$$

حال گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$\text{گزینه «ا»}: \frac{1}{10!} - \frac{1}{11!} = \frac{11-1}{11!} = \frac{10}{11!} = \frac{1}{11 \times 9!} \neq \frac{1}{8! \times 10}$$

گزینه «ب»: برابر با  $\frac{-1}{11 \times 9!}$  است. پس این گزینه هم پاسخ سؤال نیست.

$$\text{گزینه «ج»}: \frac{1}{10!} - \frac{1}{9!} = \frac{1-10}{10!} = \frac{-9}{10!}$$

$$= \frac{-9}{10 \times 9 \times 8!} = \frac{-1}{10 \times 8!} \neq \frac{1}{10 \times 8!}$$

$$\text{گزینه «د»}: \frac{1}{9!} - \frac{1}{10!} = \frac{10-1}{10!} = \frac{9}{10 \times 9 \times 8!} = \frac{1}{8! \times 10}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

## ۹۳- گزینه «ب»

(امیر زرانروز)

$$P(n-1, n-2) = \frac{(n-1)!}{(n-1-n+2)!} = \frac{(n-1)!}{1!} = (n-1)!$$

$$P(n, n) = \frac{n!}{(n-n)!} = \frac{n!}{0!} = \frac{n!}{1} = n!$$

$$\frac{\text{جاگذاری در معادله}}{\Rightarrow 24(n-1)! = 6n! \Rightarrow 24(n-1)! = 6n(n-1)!}$$

$$\Rightarrow 6n = 24 \Rightarrow n = 4$$

$$\Rightarrow (n+1)! = 5! = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

عوارض گمرکی و خدماتی (عوارض خودرو) = مالیات غیرمستقیم

مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف (مالیات بر شکر) +

میلیون تومان  $176 = 24 + 120 + 32 =$  مالیات غیرمستقیم

(ب)

مهم‌ترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد = ۱۵ میلیون تومان

میلیون تومان  $15 = \frac{1}{8} \times 120 =$  مالیات بر درآمد

(ج)

میلیون تومان  $14 = \frac{1}{5} \times 70 =$  مالیات بر ارث

مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث = ۱۴ میلیون تومان

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

## ۹۰- گزینه «ب»

(سارا شریفی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است؛ انگلستان در سال ۱۷۰۱ میلادی، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.

ب) نادرست است؛ در دوره بین دو جنگ جهانی، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲٪ افزایش دهد.

پ) صحیح است.

ت) نادرست است؛ کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «صندوق بین‌المللی پول» بود.

ث) صحیح است.

ج) صحیح است.

چ) نادرست است؛ نظام مارکسیسم نیز همانند نظام سوسیالیستی بر مالکیت اشتراکی تأکید دارد.

ح) نادرست است؛ طرفداران نظام مارکسیسم معتقدند کارگران تنها طبقه‌ای هستند که حق دارند سازوکارهای حاکم بر میدان بازی اقتصاد را به اختیار و آگاهی خودشان، تعیین کنند.

خ) صحیح است.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۳، ۷۹ و ۸۰)



۹۴- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

با توجه به اصل جمع داریم:

$$\frac{2}{\{1,3\}} \times \frac{3}{\{2\}} \times \frac{1}{\{2\}} = 6$$

(الف) رقم ۲ در یکان باشد:

$$\frac{3}{\{1,2,3\}} \times \frac{3}{\{0,4\}} \times \frac{2}{\{0,4\}} = 18$$

(ب) رقم ۲ در یکان نباشد:

$$18 + 6 = 24 = \text{طبق اصل جمع}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

۹۵- گزینه «۳»

(محمدرابریهیم توزنده‌بانی)

زمانی که c و d، حداقل یک‌بار به‌کار رفته باشند، حرف سوم می‌تواند a یا b یا e باشد، پس تعداد حالات، در هر کدام از این موارد را به‌دست می‌آوریم و با هم جمع می‌کنیم.

$$\begin{cases} c,d,a \rightarrow 3! = 6 \\ c,d,b \rightarrow 3! = 6 \\ c,d,e \rightarrow 3! = 6 \end{cases}$$

$$6 + 6 + 6 = 18 = \text{طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر:}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۹۶- گزینه «۲»

(معمربصیرایی)

$$n(S) = 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 16$$

$$n(A) = 2 \times 1 \times 1 \times 1 = 2$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{2}{16} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۹۷- گزینه «۳»

(ابوالفضل بویاری)

فضای نمونه رفتن از A به E:

$$n(S) = \underbrace{(3 \times 2 \times 2)}_{ABDE} + \underbrace{(2 \times 2)}_{ACE}$$

$$\Rightarrow n(S) = 22$$

پیشامد A: رفتن از A به E با عبور از شهر B:

$$n(A) = \underbrace{(3 \times 2 \times 2)}_{ABDE} = 18$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{18}{22} = \frac{9}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۹۸- گزینه «۲»

(سعید عزیزبانی)

با توجه به صورت مسئله تعداد اعضای فضای نمونه تعداد تمامی حالت‌های انتخاب ۳ مهره از بین ۱۲ مهره موجود است بنابراین:

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12!}{3!(12-3)!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{6 \times 9!} = 220$$

برای شمردن تعداد اعضای پیشامد A (حالت مطلوب خواسته شده در صورت سؤال) سه حالت داریم:

(۲) مهره آبی و یک مهره غیرآبی یا (۲) مهره قرمز و یک مهره غیرقرمز یا (۲) مهره سبز و یک مهره غیرسبز)

$$n(A) = \binom{3}{2} \times \binom{9}{1} + \binom{4}{2} \times \binom{8}{1} + \binom{5}{2} \times \binom{7}{1} =$$

$$(3 \times 9) + (6 \times 8) + (10 \times 7) = 145$$

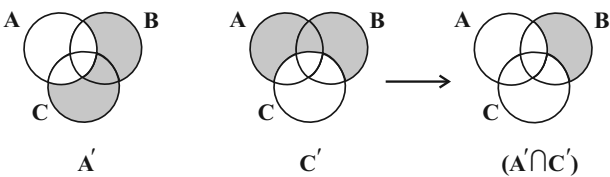
در نهایت داریم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{145}{220} = \frac{29}{44}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۹۹- گزینه «۳»

(علی قهرمان‌زاده)



(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۱۰۰- گزینه «۱»

(علی قهرمان‌زاده)

در جعبه ۶ مهره سبز و n مهره زرد داریم. تعداد حالاتی که دو مهره خارج می‌شود  $\binom{n+6}{2}$  است، پس:

$$\binom{n+6}{2} = 45 \Rightarrow \frac{(n+6)(n+5)}{2} = 45 \Rightarrow (n+6)(n+5) = 90$$

$$(n+6)(n+5) = 10 \times 9 \Rightarrow \begin{cases} n+6=10 \Rightarrow n=4 \\ n+5=9 \Rightarrow n=4 \end{cases} n=4$$

۴ مهره زرد داریم.

$$\text{هر دو سبز یا هر دو زرد} = \binom{4}{2} + \binom{6}{2} =$$

$$6 + 15 = 21$$

$$n(A) = 21$$

$$n(S) = 45$$

$$P(A) = \frac{21}{45} = \frac{7}{15}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)



## علوم و فنون ادبی (۳)

## ۱۰۱- گزینهٔ «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

«شمس و طغرا» از رمان‌های اولیهٔ فارسی است که نوشتهٔ محمدباقر میرزاخسروی است. همچنین میرزا آقا تبریزی اولین کسی بود که در ایران به نوشتن نمایشنامه پرداخت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحهٔ ۱۹)

## ۱۰۲- گزینهٔ «۳»

(مجتبی فراهاری)

موارد «الف» و «ب» هر دو صحیح است.

## بررسی سایر موارد:

«ج»: میرزا محمدصادق امیری فراهانی از جانب «مظفرالدین‌شاه» به ادیب‌الممالک ملقب شد.

«د»: جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او (ایرج میرزا) مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

## ۱۰۳- گزینهٔ «۴»

(یاسین موریان)

مجلهٔ «بهار» نشریه‌ای «ادبی» بود که توسط میرزا یوسف‌خان منتشر می‌شد. مطالب سایر گزینه‌ها کاملاً درست است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

## ۱۰۴- گزینهٔ «۱»

(هومن نمازی)

تنها عبارت «ت» نادرست است. سروش اصفهانی از شاعران قصیده‌سرای دورهٔ بازگشت است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

## ۱۰۵- گزینهٔ «۳»

(عزیز الیاسی‌پور)

جنگ‌های بی‌فرجام ایران و روسیه در بیداری جامعه در این دوره تأثیر داشته است، نه جنگ‌های ایران و عثمانی.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحهٔ ۱۴)

## ۱۰۶- گزینهٔ «۳»

(فرهاد فرروزان‌کیا)

این بیت سرودهٔ صبای کاشانی است که پرچم‌دار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: نشاط اصفهانی دارای قصاید بلندی است، اما از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدودی کم‌نظیر است.

گزینهٔ «۲»: این بیت سرآغاز یکی از سروده‌های نشاط اصفهانی است.

گزینهٔ «۴»: صبای کاشانی در سرودن قصیده، غزل و مثنوی دست داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

## ۱۰۷- گزینهٔ «۳»

(یاسین موریان)

«منشآت» اثری است از قائم‌مقام فراهانی و «تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران» از ملک‌الشعرا بهار می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۶ و ۱۸ تا ۲۱)

## ۱۰۸- گزینهٔ «۴»

(یاسین موریان)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: با کنار گذاشتن خود و تسلیم در برابر رضای او، می‌توان به بالاترین درجات رسید.

مفهوم بیت گزینهٔ «۴»: تاج و تخت (کلاً اموال دنیوی) مردم را فریب می‌دهد و آن‌ها را به تسلیم خود درمی‌آورد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحهٔ ۱۴)

## ۱۰۹- گزینهٔ «۲»

(فرهاد فرروزان‌کیا)

مفهوم کلی بیت صورت سؤال: وصف‌ناپذیری حضرت حق و حیرت عارفانهٔ ناشی از آن است.

الف) شاعر بر این باور است که اساساً حضرت جانان از شدت کمال وصف‌ناپذیر است. ضمناً توجه داشته باشید که در این بیت سؤال «چه کسی تو؟» نشانه‌ای از حیرت عارفانه است.

ه) در این بیت هم دوگانهٔ مفهومی وصف‌ناپذیری حضرت حق و حیرت عارفانهٔ ناشی از آن دیده می‌شود.

## تشریح سایر ابیات:

ب) در این بیت شاعر بر این باور است که با امکان وصف خدا زمان و توانی برای وصف بشر نمی‌ماند (مقایسهٔ آفتاب درخشان و سپاه که ستاره‌های کم‌نور و کوچک است). این بیت ارتباط کمتری با بیت صورت سؤال دارد.

ج) مولوی در این بیت ناتوانی توبه را در مقابل عشق بیان می‌کند، توبه را مانند وصف خلق می‌داند و عشق را همچون وصف خدا باشکوه. یقیناً این بیت هم ارتباط کمتری با صورت سؤال دارد.

د) شاعر در این بیت خدا را وصف‌ناپذیر می‌داند، اما باز هم سخنی از حیرت در این بیت نیست.

توجه داشته باشید که در این بیت، پرسش انکاری داریم: «چه گویم وصف تو؟» یعنی ما قادر به وصف خدا نیستیم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحهٔ ۱۰)

## ۱۱۰- گزینهٔ «۲»

(ممدامین دادرش‌فام)

بیت گزینهٔ «۲» و بیت صورت سؤال هر دو به موضوع وطن‌پرستی اشاره دارند و هر دو بیت به این مسئله اذعان دارند که بدون وطن، زندگی بی‌معنا است.

## تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: شاعر از دست کسانی که لاف وطن‌دوستی می‌زنند گلایه می‌کند.

گزینهٔ «۳»: این بیت عاشقانه است و ربطی به «وطن‌دوستی»، آن‌طور که در شعر دورهٔ بیداری مطرح می‌شد، ندارد.

گزینهٔ «۴»: این بیت در انتقاد به دخالت‌های فراوان بیگانگان در امور داخلی کشور سروده شده‌است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحهٔ ۱۸)

## عربی، زبان قرآن (۳)

## ۱۱۱- گزینه «۱»

(روح الله گلشن)

«قد خَلَقْتُمْ»: (فعل ماضی نقلی مجهول) آفریده شده‌اید / «جرم صغیر»: (ترکیب وصفی) جسمی کوچک (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «قد اِنطَوَى»: به هم پیچیده شده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «شیء»: (مفرد) چیزی (رد گزینه ۳) / «تتصوَّرون»: تصوّر می‌کنید (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

## ۱۱۲- گزینه «۲»

(رضا معصومی)

«كَانَ»: گویی، مثل این که (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «ارضاء جميع الناس»: راضی کردن تمام مردم / «غایة»: هدفی است (رد گزینه ۳) / «لا تُدرک»: (فعل مجهول) به دست آورده نمی‌شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

## ۱۱۳- گزینه «۴»

(اسمان کلاته عربی)

«لیت»: کاش، ای کاش (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «علمنا»: یک فعل ماضی است و نباید به صورت مضارع ترجمه گردد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «الناس موتی»: مردم مرده هستند (رد گزینه ۱) / کلمه «همان» نیز در گزینه «۱» اضافی است.

(ترجمه)

## ۱۱۴- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروری)

«إِنَّ» به معنای «قطعاً» از حروف مشبّهة بالفعل برای تأکید جمله است و ترجمه آن باید در ابتدای جمله فارسی باشد / «أحقق»: محقق می‌کنم، فعل مضارع است / «لیتینی أستطیع»: کاش بتوانم. (لیت + مضارع ← معنای مضارع التزامی می‌دهد).

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کَانَ: گویی (ترجمه نشده است).

گزینه «۳»: قَدْ لا تُشعُرُ: گاهی احساس نمی‌کنیم («قد + مضارع» به معنای «گاهی، شاید» ترجمه می‌شود.) / «الذّاء»: بیماری

گزینه «۴»: «لا» در «لا تأثیر» نفی جنس است که هرگاه همراه حرف جر «ل» به کار رود، به معنای «هیچ... ندارد» است. ترجمه صحیح: سخن آنان هیچ تأثیری در روند بیماریش ندارد!

(ترجمه)

## ۱۱۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

«أيا غمان می‌کنی»: أ تظنُّ، هل تزعمُ / «آفریده شده‌ای»: (فعل مجهول) قد خَلَقْتَ (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «از نقره یا طلا»: من الفضة أو الذهب (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

## ۱۱۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

گزینه «۳» می‌گوید: «ای کسی که از روی نادانی نسبت به اصل و نسب خود فخر می‌فروشی / مردم همه از یک مادر و پدر هستند» که با بیت سؤال مطابقت دارد.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با دهان‌هایشان می‌گویند آنچه را که در دل‌هایشان نیست!

گزینه «۲»: داروی تو در توست در حالی که نمی‌بینی / و درد تو از توست در حالی که احساس نمی‌کنی!

گزینه «۴»: ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را نیکو انجام می‌دهد!

(مفهوم)

## ۱۱۷- گزینه «۳»

(معمور باربرین)

در این سؤال، تعداد عباراتی خواسته شده که در آن‌ها، یک جمله تأکید شده است.

## تکات مهم درسی:

حرف مشبّهة بالفعل «إِنَّ» اول جمله می‌آید و کل جمله بعد از خود را تأکید می‌کند، ضمناً باید دقت شود که حروف مشبّهة بالفعل بر سر اسم و ضمیر و مصدر می‌آیند، نه فعل.

مورد الف: بعد از حرف «ف» از «إِنَّ» استفاده شده و چون بعد از «إِنَّ» ضمیر آمده است، پس «إِنَّ» می‌باشد.

مورد ب: بعد از «إِنَّ»، «تکاتب» (بر وزن: تفاعل) مصدر است و چون اول جمله آمده، پس «إِنَّ» می‌باشد.

مورد ج: بعد از حرف «ف» از «إِنَّ» استفاده شده و چون بعد از «إِنَّ» اسم آمده است، پس «إِنَّ» می‌باشد.

مورد د: بعد از «إِنَّ» مصدر آمده است و چون اول جمله هم هست، پس «إِنَّ» می‌باشد.

(انواع هملات)

## ۱۱۸- گزینه «۳»

(اسماعیل علیپور)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که به وقوعش امید می‌نداریم.

## ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاید بشر، روزی از باکتری نورانی استفاده کند.

گزینه «۲»: زمان گذشت و قلبم می‌گوید قطعاً تو می‌آیی.

گزینه «۳»: کاش مردم با یکدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز داشته باشند.

گزینه «۴»: گویا پدرم سه روز دیگر از سفر بر خواهد گشت.

(انواع هملات)

## ۱۱۹- گزینه «۳»

(معمور باربرین)

در گزینه «۳»، «لکن» حرف مشبّهة بالفعل و معادل «اما» نیست، دقت شود در این گزینه (ل + کن) به معنای «برای شما» آمده است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «كَانَ» و حرف جر «ك» هر دو به معنی «مانند» هستند.

گزینه «۲»: حرف مشبّهة بالفعل «أَنَّ» و حرف ناصبه «أَنَّ» هر دو به معنای «که» هستند.

گزینه «۴»: «لأنَّ» و «بسبب أنَّ» هر دو به معنای «برای اینکه» می‌باشند.

(انواع هملات)

## ۱۲۰- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروری)

«شیء»: اسم «لا» نفی جنس / «أحسنُ»: خبر «لا» نفی جنس. توجه داشته باشید که خبر «لا» در گزینه «۳» به صورت یک اسم آمده است، و در سایر

گزینه‌ها خبر «لا» جار و مجرور است، که به ترتیب عبارت‌اند از: در گزینه «۱»، «لنا»، در گزینه «۲»، «فیه» و در گزینه «۴»، «فیه».

(انواع هملات)

## فلسفه دوازدهم

## ۱۲۱- گزینهٔ «۱»

(کتاب آبی پیمانهای) وجود وجه مشترک موجودات و ماهیت وجه اختصاصی آنهاست. هستی و چیستی در جهان خارج تفکیکناپذیرند.

(فلسفهٔ دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

## ۱۲۲- گزینهٔ «۲»

(سبا پعفرزاده صابری) در قدم دوم اشاره می‌کنیم به اینکه وجود وجه مشترک و ماهیت وجه اختصاصی موجودات است همچنین وجود و ماهیت دو جنبه یا دو مفهوم مختلف از یک مصداق واحد هستند.

(فلسفهٔ دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

## ۱۲۳- گزینهٔ «۳»

(هسین آفونری راهنمایی) بررسی گزینه‌ها: «۱»: دو پا داشتن ویژگی خاص انسان نیست و بر موجودات دیگر هم می‌تواند حمل شود و ضمناً ذاتی انسان هم نیست.

گزینه‌های «۲» و «۴»: حمل وجود بر مفاهیم نیازمند دلیل است.

حمل وجود بر خدا هر چند ضروری است اما نیازمند دلیل و اثبات است.

گزینهٔ «۳»: جسم حساس = حیوان هست و حمل از نوع اولی ذاتی و بدون نیاز به دلیل است.

(فلسفهٔ دوازدهم، هستی و چیستی، صفحهٔ ۵)

## ۱۲۴- گزینهٔ «۴»

(کتاب آبی پیمانهای) توماس آکوئیناس با آشنایی با فلسفهٔ ابن‌سینا جریانی در غرب راه انداخت به نام فلسفهٔ توماسی - تومیسیم؛ که از طریق گسترش آن، فلاسفهٔ اروپایی فرصتی یافتند که بار دیگر با فلسفهٔ ارسطویی آشنا شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: توماس آکوئیناس به واسطهٔ ابن‌سینا با فلسفهٔ ارسطو آشنا بود.

گزینهٔ «۲»: ابن‌سینا این بحث را مبنای برهان‌های خداشناسی خود قرار داد.

گزینهٔ «۳»: ابن‌نظر ابن‌سینا در باب تمایز وجود و ماهیت مورد توجه فلاسفهٔ مسلمان نیز قرار گرفت.

(فلسفهٔ دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

## ۱۲۵- گزینهٔ «۳»

(علیرضا تقی‌پور) فراموش نکنید که برای تشخیص رابطهٔ موضوع و محمول، به هر دو طرف رابطه نیاز داریم، نه این که فقط به موضوع یا فقط به محمول توجه کنیم.

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: رابطهٔ امکانی است؛ زیرا اسب بالدار می‌تواند شاخ داشته باشد یا نداشته باشد.

گزینهٔ «۲»: رابطهٔ امکانی است؛ زیرا انسان می‌تواند مرد نباشد و زن باشد.

گزینهٔ «۳»: در این جا محمول، کلمهٔ «ناموجود» است. پس نوع رابطهٔ ضروری است؛ زیرا «مربع سه‌ضلعی» قطعاً «ناموجود» است.

گزینهٔ «۴»: رابطهٔ امتناعی است؛ زیرا اسب نمی‌تواند پرنده باشد، بنابراین پاسخ گزینهٔ «۳» است.

(فلسفهٔ دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

## ۱۲۶- گزینهٔ «۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: آهن نوعی ماده است (وجوبی) حیوه فلز است (وجوبی)

گزینهٔ «۲»: یکی از انواع مایعات بنزین است (امکانی) آب مایع است (وجوبی)

گزینهٔ «۳»: خاک جسم است (وجوبی) - یکی از انواع مثلث متساوی الاضلاع است (امکانی)

گزینهٔ «۴»: این شکل مربع است (امکانی) اسب حیوان است (وجوبی)

(فلسفهٔ دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

## ۱۲۷- گزینهٔ «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

در صورتی که محمول قضیه‌ای ذاتی موضوع خود باشد، بین موضوع و محمول رابطهٔ وجوبی برقرار است که پذیرفتن آن محمول توسط موضوع ضروری و واجب است و موضوع نمی‌تواند از پذیرش آن امتناع کند.

(فلسفهٔ دوازدهم، جهان ممکنات، صفحهٔ ۱۰)

## ۱۲۸- گزینهٔ «۴»

(علیرضا نصیری)

اگر حالت یک قضیه (وجوبی، امکانی یا امتناعی) با تغییر فعل آن تغییر نکند، یعنی آن قضیه امکانی بوده‌است. قضایای امکانی، قضایایی هستند که موضوع آنها نه از پذیرش و نه از سلب محمول ابایی ندارد؛ به عبارت دیگر نه حمل و نه سلب محمول از موضوع مستلزم تناقض نیست. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) قضیه‌های «مجموع زوایای مثلث دو قائمه است» و «ماده جوهری با ابعاد سه‌گانه است» ضروری و وجوبی هستند. (رد گزینه‌های ۱ و ۳) قضایای «انسان حیوان راه‌روندهٔ روی دو پا است» و «زمین به دور خودش و به دور خورشید می‌چرخد» امکانی هستند.

(فلسفهٔ دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

## ۱۲۹- گزینهٔ «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

ابن‌سینا از بحث مغایرت میان وجود و ماهیت استفاده کرد و نظریهٔ رابطهٔ امکانی میان ماهیت اشیاء و وجود را تبیین کرد.

(فلسفهٔ دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۵ و ۶)

## ۱۳۰- گزینهٔ «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

حمل ممکن یعنی موضوع هم می‌تواند این محمول را بپذیرد و هم نپذیرد. محمول از ذاتیات شیء نبوده و حمل آن نیازمند دلیل است. حمل ضروری حملی است که در هر حالتی واجب است و نمی‌توان خلاف آن را تصور کرد. علت رد گزینهٔ «۳»: در رابطهٔ وجوبی، وجود می‌تواند محمول واقع شود و بخش دوم گزینه، نادرست است.

(فلسفهٔ دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)





## ریاضی و آمار (۱)

۱۳۱- گزینه «۱»

(ممر بصیرایی)

ابتدا مقدار  $k$  را به دست می آوریم:

$$\begin{aligned} \frac{x=2}{k-2} - \frac{k}{2} &= \frac{2-k}{2} \\ \Rightarrow \frac{2}{k-2} &= \frac{2-k}{2} + \frac{k}{2} \Rightarrow \frac{2}{k-2} = \frac{2}{2} \\ \Rightarrow k-2 &= 2 \Rightarrow k=4 \end{aligned}$$

در معادله داده شده، داریم:

$$\begin{aligned} \Rightarrow \frac{x^2}{4-x} - \frac{4}{x} &= \frac{x-4}{x} \\ \Rightarrow \frac{x^2}{4-x} &= \frac{x-4}{x} + \frac{4}{x} \Rightarrow \frac{x^2}{4-x} = 1 \\ \Rightarrow x^2 &= 4-x \Rightarrow x^2 + x - 4 = 0 \\ \text{حاصل ضرب جوابها} &= \frac{-4}{1} = -4 \end{aligned}$$

دقت کنید که  $\Delta = 1 + 16 = 17$  و جوابهای معادله درجه دوم هر دو قابل قبول اند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۳۲- گزینه «۳»

(ممر ممیری)

فرض کنیم  $\frac{x^2+3}{6x+2} = t$  در این صورت می توانیم معادله داده شده را به فرم زیر بنویسیم:

$$\begin{aligned} t+2 &= -\frac{1}{t} \Rightarrow t+2+\frac{1}{t} = 0 \\ \Rightarrow \frac{t^2+2t+1}{t} &= 0 \Rightarrow \frac{(t+1)^2}{t} = 0 \end{aligned}$$

$$(t+1)^2 = 0 \Rightarrow t = -1$$

$$\frac{x^2+3}{6x+2} = -1 \Rightarrow x^2+3 = -6x-2$$

$$x^2+6x+5=0 \Rightarrow (x+5)(x+1)=0 \Rightarrow x=-1, -5$$

معادله دو جواب منفی دارد و هر دو قابل قبول هستند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۳۳- گزینه «۲»

(سعید عزیززقانی)

اگر علی کاری را به تنهایی در  $A$  ساعت و حسن همان کار را به تنهایی در  $B$  ساعت انجام دهد هر دو با هم همان کار را در  $C$  ساعت انجام می دهند که داریم:

$$\frac{1}{C} = \frac{1}{A} + \frac{1}{B} \Rightarrow C = \frac{A \times B}{A+B} \quad \begin{matrix} A=4 \\ B=12 \end{matrix} \Rightarrow C = \frac{4 \times 12}{4+12} = 3$$

علی و حسن پس از یک ساعت کار به طور همزمان،  $\frac{1}{3}$  از کل دیوار را نقاشی کرده‌اند و  $\frac{2}{3}$  از آن باقی مانده است. ادامه کار نقاشی را حسن به عهده گرفته است. حسن کل دیوار را در ۱۲ ساعت نقاشی می‌کرد. حال می‌خواهیم بدانیم  $\frac{2}{3}$  دیوار را در چند ساعت نقاشی می‌کند بنابراین:

$$x = 12 \times \frac{2}{3} = 8$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۳۴- گزینه «۴»

(ابوالفضل بویاری)

$$\begin{aligned} (3, n+2m) &= (3, 3n+3m), (7, 2m+2) = (7, m-3n) \\ \Rightarrow n+2m &= 3n+3m \Rightarrow 2n+m=0 \\ 2m+2 &= m-3n \Rightarrow m+3n=-2 \\ \begin{cases} 2n+m=0 \\ m+3n=-2 \end{cases} \times (-1) &\rightarrow \begin{cases} -2n-m=0 \\ m+3n=-2 \end{cases} \\ n &= -2 \Rightarrow m+3(-2) = -2 \Rightarrow m=4 \end{aligned}$$

$$m-n = 4 - (-2) = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۱۳۵- گزینه «۴»

(کلناز بینقی)

نکته: زمانی مجموعه‌ای از زوج مرتب‌ها نمایشگر یک تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی مولفه اول یکسان نداشته باشند.

$$x+2 = -5 \Rightarrow x = -7$$

$$m+1 = 5 \Rightarrow m = 4$$

$$x+m = -7+4 = -3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۱۳۶- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

مقادیر  $A$ ، همان مقادیر دامنه تابع هستند. برای حل سؤال کافیست ورودی‌های تابع را در ضابطه تابع جای گذاری کنیم تا مقادیر برد به دست آید.

$$f(5) = \sqrt{9+(5-1)^2} = \sqrt{9+16} = \sqrt{25} = 5$$

$$x = 2/25 = \frac{9}{4} \Rightarrow f\left(\frac{9}{4}\right) = \sqrt{9+\left(\frac{9}{4}-1\right)^2}$$

$$= \sqrt{9+\left(\frac{5}{4}\right)^2} \Rightarrow \sqrt{9+\frac{25}{16}} = \sqrt{\frac{169}{16}} = \frac{13}{4}$$

$$f(1) = \sqrt{9+(1-1)^2} = \sqrt{9+(0)^2} = \sqrt{9} = 3$$

$$f\left(\frac{13}{4}\right) = \sqrt{9+\left(\frac{13}{4}-1\right)^2} = \sqrt{9+\left(\frac{9}{4}\right)^2} = \sqrt{9+\frac{81}{16}}$$

$$= \sqrt{\frac{225}{16}} = \frac{15}{4} = 3/75$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

## ۱۳۷- گزینهٔ «۳»

(امیر زرانروز)

اولاً دامنه  $f$  اعداد طبیعی ( $\mathbb{N}$ ) است، پس گزینه‌های ۱ و ۲ سریع رد می‌شوند ثانیاً اگر متغیر مستقل را با  $x$  نمایش دهیم نصف مکعب جذرش برابر با  $\frac{(\sqrt{x})^3}{2}$  خواهد بود.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

## ۱۳۸- گزینهٔ «۳»

(معمداً ابراهیم توزنده‌بانی)

$m = -1$  را در هر یک از روابط داده شده جایگذاری می‌کنیم.

الف)  $f = \{(1,2), (-1,-2), (-1,-2)\}$  تابع است.

ب)  $f = \{(-1,5), (-1,1), (1,5)\}$  تابع نیست.

ج)  $f = \{(1,3), (1,3), (-1,4), (-1,7)\}$  تابع نیست.

د)  $f = \{(3,1), (2,1), (-2,-1), (3,1), (-1,4)\}$  تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

## ۱۳۹- گزینهٔ «۱»

(امیر معموریان)

الف) در مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب،  $\sqrt{5}$  وجود دارد، اما  $\sqrt{45} = \sqrt{9 \times 5} = 3\sqrt{5}$  است یعنی مؤلفه دومشان برابر است. سایر مؤلفه‌های اول نیز متفاوت‌اند، پس این رابطه تابع است.

ب) این رابطه هیچ دو مؤلفه اول یکسانی ندارد، پس تابع است.

دقت کنید که  $\sqrt{2} + \sqrt{3} \neq \sqrt{5}$  است و  $\sqrt{2} \times \sqrt{3} = \sqrt{6}$

ج) دو مؤلفه اول  $(-1)^4$  و  $(-1)^2$  برابرند. اما دقت کنید که  $\sqrt{32} = \sqrt{16 \times 2} = 4\sqrt{2}$  هم‌چنین  $(-5)^2 = 25$ . پس این رابطه تابع است.

د) دو مؤلفهٔ اول  $\frac{1}{4}$  و  $\frac{1}{5}$  برابر هستند. دقت شود که  $\frac{\sqrt{5}}{\sqrt{6}} = \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{6}} \times \frac{\sqrt{6}}{\sqrt{6}} = \frac{\sqrt{30}}{6}$  بنابراین مؤلفه دوم یکسان دارند و  $3\sqrt{5} \neq \sqrt{15}$  است. پس این رابطه تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

## ۱۴۰- گزینهٔ «۴»

(علیرضا عبیدی)

$$f(-3) = \sqrt{|3(-3) - 5|} = \sqrt{|-9 - 5|} = \sqrt{|-14|} = \sqrt{14}$$

$$f\left(\frac{1}{3}\right) = \sqrt{\left|3\left(\frac{1}{3}\right) - 5\right|} = \sqrt{|1 - 5|} = \sqrt{|-4|} = \sqrt{4} = 2$$

$$f(-3) + 2f\left(\frac{1}{3}\right) = \sqrt{14} + 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

## جامعه‌شناسی (۱)

## ۱۴۱- گزینهٔ «۲»

(آریتا بیدرقی)

د (خرد و نامحسوس) ← تصور من از دفتر کار و کالتم

ج (کلان و نامحسوس) ← آزادی بیان

الف (عینی و خرد) ← صرفه‌جویی و پس‌انداز برای شرکت در کلاس موسیقی

ب (عینی و کلان) ← مراسم نخل‌گردانی در استان یزد

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

## ۱۴۲- گزینهٔ «۱»

(کوثر شاه‌سینئی)

- تغییر رنگ چراغ راهنمایی، مربوط به هنجارها و نمادهاست و به لایه‌های سطحی مرتبط است. لایه‌های سطحی به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر در آنها منجر به تحول مهمی در جهان اجتماعی نمی‌شود.

- ممنوعیت حجاب، تغییر در عقاید و ارزش‌هاست که به لایه‌های عمیق مربوط می‌شود و منجر به فروپاشی جهان اجتماعی می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

## ۱۴۳- گزینهٔ «۳»

(ریحانه امینی)

- جهان‌های اجتماعی راه، انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد نه اینکه جهان اجتماعی انسان آگاه و خلاق را به وجود بیاورد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

## ۱۴۴- گزینهٔ «۴»

(کوثر شاه‌سینئی)

## بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: صحیح - غلط (هنجارها و نمادها برحسب شرایط خاص قابل تغییرند نه در هر شرایطی)

گزینهٔ «۲»: غلط (تغییر در لایه‌های سطحی تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.)

- غلط (هر جهان اجتماعی نوع خاصی از روش‌های تأمین نیازهای افراد را می‌پذیرد.)

گزینهٔ «۳»: غلط (در نهاد اجتماعی اجزای جهان اجتماعی را در رابطه با هم بررسی می‌نماییم) - صحیح

گزینهٔ «۴»: صحیح - صحیح

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

## ۱۴۵- گزینهٔ «۲»

(ریحانه امینی)

## تشریح مورد نادرست:

- آپارتاید جامعهٔ جدانژادی است که در آن نژاد‌های گوناگون را از یکدیگر تفکیک می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحهٔ ۳۶)

## منطق

## ۱۴۶- گزینهٔ «۱»

(امیرمهری افشار)

- جهان‌های اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های کلان خود، تنوع دارند.  
- تفاوت‌هایی که به حوزهٔ نمادها و هنجارها باز می‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۷)

## ۱۴۷- گزینهٔ «۲»

(امیرمهری افشار)

عده‌ای از جامعه‌شناسان (آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس) معتقدند همهٔ جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همهٔ آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان مانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا دوران بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه تک‌خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه همهٔ جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

## ۱۴۸- گزینهٔ «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

قوانین راهنمایی و رانندگی ← محدودیت جهان اجتماعی  
نجات از تصادف به دلیل رعایت این قوانین ← فرصت جهان اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۴)

## ۱۴۹- گزینهٔ «۳»

(زینب آذری)

- فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نباید‌ها به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.

- اهمیت دادن بیش از حد به علوم تجربی و نادیده گرفتن عقل و وحی باعث می‌شود که دآوری دربارهٔ امور فراجربی به افراد و گروه‌های متفرق سپرده شود. (از این روند به زوال معنا و «عقلانیت ذاتی» یاد می‌شود).

- عدالت اجتماعی: آرمان = در طول تاریخ عدالت اجتماعی یکی از آرمان‌های اصیل انسانی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۵، ۴۶ و ۴۹)

## ۱۵۰- گزینهٔ «۴»

(آزیتا بیرقی)

- موقعیت جدید برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ← پیامد  
الزام‌های جهان اجتماعی

- پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین ← علت  
ساختن جهان اجتماعی جدید

- تفاوت شیوهٔ زندگی انسان کوچ‌نشین، یک‌جانشین، شهرنشین ← پیامد  
انسان صرفاً کنش‌گری منفعل و مجبور نیست.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

## ۱۵۱- گزینهٔ «۳»

(سبا پیغرزاده صابری)

در تعریف مفهومی ویژگی‌های مجهول را به ویژگی‌های مشترک (امر عام) و ویژگی‌های اختصاصی (امر خاص) دسته‌بندی می‌کنیم. در مثال آورده شده نیز تعریف مفهومی است و اشاره به مفاهیم عام و خاص شده است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۱)

## ۱۵۲- گزینهٔ «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مثلاً: شکل سه‌زاویه‌دار، تعریف مفهومی است. در اینجا واژه معنا نشده است و صرفاً مفاهیم عام و خاص مثلث ذکر شده‌اند. سایر گزینه‌ها، نوع تعریف را به درستی تعیین کرده‌اند.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

## ۱۵۳- گزینهٔ «۴»

(اسعد منصور)

اگر تعریف مانع نباشد یعنی علاوه بر مصادیق مفهوم مجهول شامل مصادیق دیگری نیز می‌شود، پس رابطهٔ مجهول و تعریف قطعاً تساوی نیست اگر تساوی باشد تعریف هم جامع است هم مانع.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

## ۱۵۴- گزینهٔ «۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

تعریف انسان به «متفکری که دارای حواس پنج‌گانه است» از خاص شروع کرده و به عام رسیده است. در حالی که از شرایط تعریف این است که از عام شروع کرده و به خاص می‌رسد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۱)

## ۱۵۵- گزینهٔ «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

این استدلال، یک استقرای تعمیمی است که از بررسی چند نمونه از اعداد، حکم کلی صادر شده است. نتیجه استدلال حتی با وجود مقدمات درست، احتمالی است. نتیجه این استدلال هم نادرست است چون همهٔ اعداد متعلق به مجموعه اعداد طبیعی نیستند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

## ۱۵۶- گزینهٔ «۳»

(علیرضا نصیری)

این که ما از این که یک فرد در گذشته غذاهای خوبی پخته نتیجه بگیریم که یک فرد آشپز خوبی است یک استقرای تعمیمی است که در آن از مشاهدهٔ تعدادی موارد جزئی، حکمی کلی استنباط کرده‌ایم. بخش دوم این جمله نیز یک استقرای تمثیلی است. اینکه ما از این موضوع که یک نفر کباب را خوب طبخ می‌کند نتیجه بگیریم که حتماً در پختن خورشت نیز ماهر است، یک استقرای تمثیلی است که حکم یک وضعیت را به وضعیت دیگر سرایت داده‌ایم.

(منطق، اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ تا ۵۰)

## ۱۵۷- گزینهٔ «۳»

(مهمرب رضایی‌نقا)

نتیجهٔ استقرا، قطعی و یقینی نیست، اما می‌تواند براساس مقدمات قطعی بنا شده باشد (نادرستی گزینهٔ ۱) نتیجهٔ استقرا می‌تواند هر یک از انواع محصورات چهارگانه باشد. (نادرستی گزینهٔ ۴)

(منطق، اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۳۵ تا ۴۷)

## ۱۵۸- گزینهٔ «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

قضیه عبارت است از الفاظ و کلمات مرکبی که روی هم رفته یک جملهٔ بامعنی را می‌سازند و دربارهٔ چیزی خبر می‌دهند و می‌توان راجع به درست یا غلط بودن آن‌ها سخن گفت.

این گزینه یک جملهٔ انشایی دربردارد و در نتیجه قضیه محسوب نمی‌شود.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

## ۱۵۹- گزینهٔ «۴»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

هنگامی که دربارهٔ یک مجموعهٔ مشخص سخن می‌گوییم، قضیهٔ شخصیه (و نه محصوره) خواهد بود. برای مثال، زمانی که گفته می‌شود بازیکنان ترکیب اصلی استقلال بازده نفر هستند، دقت کنید که بازیکنان تیم استقلال به صورت یک مجموعه در نظر گرفته شده است و تعداد بازده نفر به همهٔ آن‌ها به صورت یکجا حمل می‌شود. در چنین حالتی موضوع قضیه جزئی و نوع قضیه نیز شخصیه است.

## تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: هنگامی که محمول، قابل حمل بر تک تک مصادیق موضوع باشد، قضیهٔ محصوره است. مانند: دانش‌آموزان این کلاس درس خوان هستند. گزینه‌های «۲» و «۳»: می‌دانیم که اگر موضوع قضیه، مفهومی کلی باشد، قضیهٔ محصوره خواهد بود. در بررسی کلمات مرکب (مضاف و مضاف‌الیه و صفت و موصوف) همواره به کلمهٔ اول توجه می‌کنیم و بر اساس آن جزئی یا کلی بودن آن‌ها را تعیین می‌کنیم؛ مانند: «کتاب علی» (کلی)؛ «این کتاب علی» (جزئی).

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

## ۱۶۰- گزینهٔ «۱»

(سپا پیغرزاده صابری)

در این گزینه «امروز» صرفاً قید است و دلنشین بودن به هوا که مفهومی کلی است نسبت داده شده، پس قضیه محصوره است اما اگر امروز موضوع قضیه باشد؛ در این صورت قضیه شخصیه است چون (امروز) مفهوم جزئی است.

## بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: در این قضیه منظور از جاوید خود لفظ و کلمه آن است که مفهومی جزئی می‌باشد نه در معنای اسم شخص یا اسم خاص جاوید. گزینهٔ «۳»: «تهران، پایتخت ایران است»، یک قضیهٔ شخصیه است چون تهران مفهوم جزئی می‌باشد و نوع قضایا از نظر شخصیه یا محصوره ربطی به سور آن‌ها ندارد.

گزینهٔ «۴»: عبارت مطرح شده در این سؤال قضیه‌ای شرطی است نه حملی.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

